

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali ogle-
si vsaka beseda Din 1.20.

Za „Slov. Gospodarja“.

(Dopis iz vrst kmetske mladine.)

»Slovenski Gospodar«, glasilo sloven-
skih kmetov, ki se je boril za pravice
slovenskega ljudstva v času, ko je nad
našim narodom vladalo tujinstvo, je
storil ogromno dobrega z besedo in de-
janjem. Bil je skozi vsa leta skozi do-
bo 64 let učitelj in voditelj našega na-
roda. Dolžnost naša torej je, da tudi
mi storimo za ta naš list kaj dobrega.
»Kako pa naj podpiramo in delujemo
za »Slovenskega Gospodarja«, bodo po-
vprašali mnogi, ko vendar nismo pisa-
telji, da bi na ta način sodelovali? Pač
lahko, če razširjamo in pridobivamo
nove naročnike. Zlasti zdaj ob Novem
letu. Da bi pač v letu 1931 ne bilo hiše,
kjer bi ne bil »Slovenski Gospodar«! -
Vemo, da mnogim ni mogoče, ker je
splošno pomanjkanje denarja. Zlasti
pa v sedanjem času, ko slovenski kmet
mnogo trpi na svojem gospodarstvu,
ker je sto potreb, sredstev pa vedno —
premalo! Vidimo pa mnogokje, da se
porablja denar za nepotrebne reči, ki
ne koristijo nič, pač pa mnogokorot še
škodujejo. Tako n. pr.: koliko se denar-
ja porabi za tobak in za cigarete. Ali
pa, koliko denarja gre po nepotrebem
v oštarije! Če bi šla le ena stotina tega
denarja v dobre časnike, koliko bi bilo
potem več prosvete, a manj pretepev in
umorov, ki se dogajajo ravno v pija-
nosti! Saj ne pravim, da bi človek ne
smel niti enega dinarja izdati za pija-
čo in potrebno zabavo; pač pa v pravi
meri, kakor je potrebno.

»Slovenski Gospodar« za vse, vsi za
»Slovenskega Gospodarja«! To bodi na
še geslo. Ravnajmo se po njem, razšir-
jajmo ta list ter mu pridobivajmo ved-
no več novih naročnikov, tako da bo
»Slovenski Gospodar« postal skupen
duševni dom vseh dobromislečih Slo-
vencev. Marsikateri si misli, da časnik
ni potreben. Potreben je! Pa še kako!
O vsem, kar se godi po svetu, izveš sa-
mo iz časnikov. Tudi gospodarske ve-
sti, vprašanja in odgovori, vse to je sa-
mo v »Slovenskem Gospodarju«. Saj je
v vseh strokah gospodarstva potreben
pouk. Tudi za zabavno čtivo bo poskrb-
ljeno v tem letu, ker bode izhajala v
njem zanimiva povest o »Guzaju«. —
Letošnja povest o »Tatenbahu« je tudi
ena izmed najzanimivejših, kar jih je
izhajalo v »Slov. Gospodarju«.

Če bomo v zimskih večerih in v pro-
stem času prebirali dobre knjige in ča-

sopise, si bomo pač mnogo več prihra-
nili, kakor tisti, ki prebijejo ta čas v
gostilnah in drugih zaduhlih beznicah
pri vinu, žganju in nedostojnih pogo-
vorih, brez katerih seveda ne sme biti
nobene takovrstne veselice. Koliko trpi
škodo mlada duša! Nekateri kajpada
nalašče iščejo takih prilik, da si napa-
sejo ušesa in oči. Čas bi že bil, da bi
take stvari pri nas Slovencih preneha-
le. Zato Vam kličem, slovenski možje
in fantje, le dobro knjigo in krščanski
časopis v roke ob prostem času, pa bo
tudi v naših domovih več sreče in bla-
goslova, ker takrat ne bo časa za pose-
danje po gostilnah in v slabih društvih
ob nedeljah in praznikih.

Vse za prosveto in gospodarski na-
predek našega naroda!

Najlepše pozdrave vsem prijateljem
»Slovenskega Gospodarja«!

Fant iz Vojnika.

Celih 30 let ne bom pe- vrnil

»Slov. Gospodarju« z naročnino pod-
pore, ki jo je dal meni, ko mi je dom
pogorel. Če bi 30 let bil naročnik, pa bi
nič ne dobival lista, bi komaj približno
vrnil. Čudno se mi zdi, kako je to mo-
goče, ali res je vendarle. Bog vam
plačaj!

Tako nam piše eden izmed onih 16
naročnikov, ki so v preteklem letu pla-
čali celoletno naročnino in so bili ne-
srečni, da jim je dom pogorel.

Kako pa imate vi urejeno glede na-
ročnine?

Plačujte celoletno!

IZ RAZNIH DRŽAV

Konec revolucije na španskem. —
Španska vlada generala Berenguera je
potlačila zadnjo revolucijo, ki se je
vršila pod geslom republike. Kljub tren-
utni zmagi vlade tli žerjavica vladi
neprijaznega razpoloženja dalje. De-
lavstvo je vladi vseskozi sovražno, re-
publikansko izobraženstvo pa kuje
dalje svoje načrte. Kmetstvo prebival-
stvo bi se novemu močnejšemu izbru-

hu revolucije ne upiralo, kakor se upi-
ra vladi. Armada tudi ni popolnoma
zanesljiva, kakor se je pokazalo v Va-
lenciji in Alicanteju, kjer je vlada od-
pad vojaštva preprečila samo s tem,
da je poklicala tujsko legijo iz Maroka.
Zato je ono miroljubno meščanstvo, ki
je proti svobodomiselski republiki za
ustavno monarhijo, vznemirjeno ter v
velikih skrbih za bodočnost. General
Berenguer je izjavil, da vojaška sodi-
šča, ki imajo soditi vstaške oficirje in
vojake, ne bodo izrekla nobene smrtne
obsodbe več.

Španski kralj Alfonz, ki ima velike ne-
prilike z vedno bolj prodirajočim
republikanizmom.

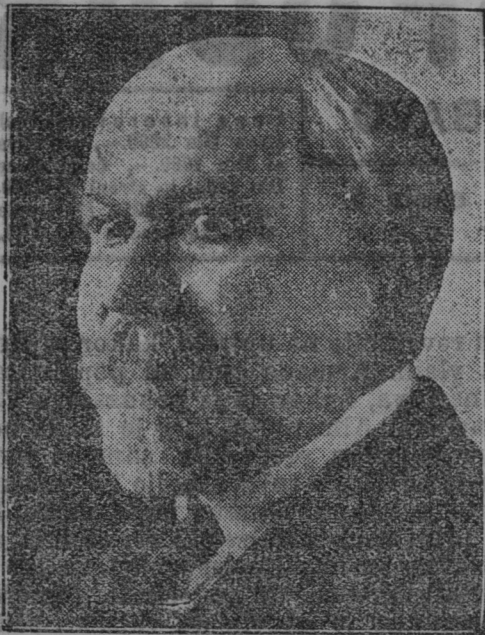
Umrl je znani rumuški politik in
vodja rumunske liberalne stranke Vin-
tila Bratianu.

Vintila Bratianu.

Francoska vlada svobodomisleca Steega se še vedno drži. Znani francoski politik Poincare, ki je bil zadnje dni zelo nevarno bolan, si je opomogel.

Poincare.

Italija in Francija pričneta z gradnjo novih ladij. S 1. decembrom je minil rok za takozvane pomorske počitnice, ki sta jih pred nekaj meseci sklenili Italija in Francija, s čemer ste se obvezali, da tekom tega časa ne boste gradili nikakih novih bojnih ladij. — Zdaj, ko so te »počitnice« minule, ste vladi obeh držav naznanili, da boste takoj pričeli s svojim gradbenim programom za izdelovanje novih ladij. — Vedno bolj se približuje »večni mir«.

Iz nemirne Indije. V Londonu na indijski konferenci določajo usodo Indije. Kljub posvetovanju za pomirjenje Indije nadaljujejo indijski nacionalisti nemire, ki so bili zadnje dni prav posebno ostri v Birmi. Londonska konferenca je namreč sklenila, da se naj loči Birma od Indije kot posebna država. Ta sklep ni po godu indijskim narodnjakom in radi tega so zaneli več ustaj, ki so zahtevale precej žrtev na strani policije in upornikov.

Koliko katoličanov je na svetu? Vatikan je izdal uradno statistiko cerkve. Po tej statistiki je na ameriškem ozemlju 109,697.000 katoličanov, na evropskem ozemlju 200,882.000, v Aziji 166 milijonov 530.900, v Afriki 5,330.000, v Avstraliji 1,585.000. — Po vsem svetu je 341,430.900 katoličanov.

Vrnitev v katoliško Cerkev. Pred kratkim sta se vrnila v rimsko katoliško Cerkev dva najodličnejša pripadnika jakobitske cerkve v južni Indiji: škof Ivanios in njegov pomožni škof, ki sta položila svojo veroizpoved v roke škofa Benzingerja v Quilonu. Oba izpreobrnjenca je papež Pij XI. s posebnim odlokom potrdil na njenem mestu in jima podelil enako oblast, kakor sta jo imela v jakobitski cerkvi. —

Zanimivo je, da je bil msgr. Ivanios velik reformator jakobitske cerkve, ki je pred več stoletji pretrgala zveze z Rimom. Danes šteje ta cerkev še 400 tisoč pripadnikov na Malabrski obali. Kljub odpadništvu so bili škofje in duhovniki te cerkve pravilno posvečeni, zato izpreobrnjenec ni treba nanovo posvečati. Jakobiti, tako imenovani po svojem organizatorju Jakobu Baradeju, so bili pripadniki vere, ki je učila, da je v Kristusu samo ena narava. Sedaj so s svojimi duhovniki sprejeli katoliško resnico.

Film v službi misijonov. Katoliški misijonarji v Afriki uporabljajo tudi film v misijonske namene. Italijanski misijonar je kazal črncem Kristusovo trpljenje. Ubožci so bili tako hudi na sovražnike — Jude, da so z noži planili na — platno.

Framasoni v Nemčiji. Prostožidarji v Nemčiji imajo 700 tisoč članov. Na zelo prefrigan način širijo svoj evangelij. Z otroci so začeli. Organizirali so otroško društvo. Društvo šteje že 150 tisoč članov. Sovražniki svete vere delajo z vso paro, še mi napnimo sile.

Duhovniški poklici. V škofovskem semenišču v Parizu študira letos 112 kandidatov duhovniškega stanu, od katerih so bili premnogi že v najrazličnejših svetnih poklicih. Eden je bil polkovnik, eden praporščak, šest kapetanov, 12 nadporočnikov, 26 poročnikov, štiri mornarji, pet inženjerjev, šest odvetnikov, dva pisatelja, en finančni inšpektor, dva člana revolucionarnega polka. Tako kliče Bog.

Pomanjkanje duhovnikov na Češkem. Na Češkem se število župnij, ki nimajo lastnega duhovnika, množi. V eni škofiji je nezasedenih župnij 270; v drugi 344; v tretji 266; v četrti 243. Češko framazonstvo dobro žanje.

*

Vas slepcev.

Vas slepcev se imenuje Tiltpec, leži v državi Oaksa, 1400 m nad morjem v Meksiki. Vsi prebivalci tega sela so popolnoma slepi. Največ se jih že narodi slepih, drugi zgubijo vid nekaj dni po rojstvu, gotovo pa tekom enega leta. Celotni tujci, ki so se mudili dalje časa med temi reveži, so bili ob vid. Prvi, ki je prinesel vest o slepih v Tiltpecu, je bil mehikanski zdravnik dr. Raimon Pardo. Njegovo poročilo je vzbudilo ogromno zanimanje in več ekspedicij se je že mudilo v selu, da bi dognale, kaj da prav za prav povzroča slepoto.

Slepi vaščani prebivajo v kamenitih kočurah, v katere zlezajo skozi ozko luknjo, ki se da zapreti s kamnom. Okna ni nobenega. Prebivalci so udani pitju žganja in igrajo na flavte. Vse koče v vasi so postavljene v eni vrsti. Če gre slepi Indijanec z doma, dene v žep toliko kamenčkov, kakor daleč je njegov stan oddaljen od izhoda vasi. Po vrnitvi predene pri vsaki koči kamenček iz enega žepa v drugega, dokler ni pri številu, ki mu označuje njegovo kočur. Ponoči sedijo in ležijo slepci na zakurjenih pečeh. Sploh je v vasi že vse tako urejeno, da slepcem ne otežkočuje preveč hoda in dela. Pač na je naprav-

ljalo na raziskovalce neprijeten utis neprestano štorljanje in tipanje slepcev s valicami. Pretresljiv je prizor: slep kmet orje s slepo živino in edini kažipot obema je dolga valica.

Ekspedicije so bile prvotno mnenja, da je vzrok slepote alkohol, kateremu so udani ti Indijanci. Ako bi bila to istina, bi morali biti slepi tudi tilpeški sosedi, ki kupujejo alkoholne pijače v istem mestu.

Tiltipečani sami pravijo, da povzročajo slepoto vzduh rastline, ki se imenuje verguena. Po pripovedovanju domačinov zadostuje, ako se kečo približa cvetu te rastline in že je ob vid. — Omenjeno ni resnica, ampak je le ljudska pripovedka.

Pač pa je v Tiltpecu izredno veliko netopirjev in neka posebna vrsta muh. Najnovejša raziskovanja se trudijo, da bi dokazala, da povzročajo ali netopirji ali pik teh čudnih muh slepoto.

Blagoslovljeno Novo leto želita cenj. naročnikom, čitateljem, agitatorjem in prijateljem uredništvo in uprava »Slovenskega Gospodarja«.

Samomor ali nesreča. V Mariboru so našli za božične praznike v njenem stanovanju Ob železnici nezavestno 33 letno trgovko Olgo Rupnik. Umrla je radi zastrupljenja z gorilnim plinom.

Maribersko avtobusno podjetje bode otvorilo novo progo Maribor—Ptuj — preko Račjega.

Nogo si je zlomil pri smučanju pri Sv. Bolfenku nad Mariborom mariborski uradnik Mohor Babič.

Požar v noči od Božiča na Štefanovo Od Božiča na Štefanovo je upepelil ogenj hišo posestnika in železničarja g. Antona Ernejšeka v Ložanah šte. 29, v župniji Sv. Peter pri Mariboru. Stanovalci so si oteli komaj golo življenje.

Skala ga je zmečkala. Na predbožični dan je obedoval v kamnolomu v Selnici 30letni delavec Anton Kunej. V bližini je bila njegova žena, ki mu je prinesla obed. Nenadoma se je utrgala na vrhu skala, ki se je zvalila preko Kuneja in ga popolnoma zmečkala.

Polila ga je vrela voda. V nedeljo 21. decembra smo na Ptujski gori spremili k večnemu počitku nadebudnega mladeniča Tončka Pislak. Ponesrečil se je v tovarni na Hamrah v Majšpergu: vrela voda se mu je polila po celem telesu! Nikjer ni bilo zdrave kože na njem, kakor samo na podplatih. Rešilni avto ga je odpeljal v ptujsko bolnico, kjer je devet dni v neznošnih bolečinah trpel, predno je izdihnil svojo blago dušo. Bil je priden in pošten delavec, ki ga je iskati. Pogreb blagega Tončka je bil takšen, da ga še na Gori ni bilo. Moški zbor gorskih pevcev mu je zapel tri žalostinke, med temi je bila pesem v srce segajoča »Zbogom ti, prijatelj mili.« Zahvalimo se vsem skupaj za krasne vence, ki so jih položili rajnemu Tončku na mrtvaški oder, tudi požarni brambi iz Majšperga, ki

je prisostvovala pri pogrebu, gospodu župniku za poslovilni govor pri svežem grobu! Ti pa, dragi Tonček, bodi vesel gori, kakor si bil med nami! Mirno počivaj!

Roparski umor. V Lokavcih pri Nevogvi se je zgodil roparski umor, ki je razburil celo okolico. Neznani zločinec je radi 150 Din s sekirico ali kakim drugim topim orodjem ubil Nežo Kavčič. Zločin so odkrili v torek dne 22. decembra, ker starke ni bilo dalje časa na spregled. Umorjeno so našli z ruto na glavi, ki je bila okrvavljena, na vratu vse polno ubodljajev ter udarcev, levo uho globoko prerezano in pod istim na vratu smrtonosno rano. Najostudnejši roparski umor je še zagonetka.

Smrtna nesreča v trboveljskem premogovniku. Dne 23. decembra je zasulo v jami trboveljskega premogovnika tri rudarje. Cerjaka Antona so odkopali mrtvega, druga dva sta odnesla le lažje poškodb. Smrtno ponesrečeni za pušča ženo in pet malih otrok.

Strel v trebuh. Dne 22. decembra je ustrelil še neodkrit napadalec v Krškem v trebuh šiviljo Antonijo Golob. Ustreljena se je podala s smrtno nevarno rano na orožniško postajo, napadalec je zbežal preko vrta. Žrtev tega skrivnostnega napada so prepeljali v krško bolnico, jej nudili potom operacije takojšnjo pomoč in je upanje, da bo okrevala.

Strašne posledice izbruha ognjenika Na velikem, znanem in bogatem otoku Java je 40 delujočih ognjenikov. V prejšnjem tednu je izbruhnil ognjenik Merapi. Tok goreče lave je dosegel daljavo 12 km, širino 200 m in debelost 25 m. Izbruh ognjenika je zahteval 700 smrtnih človeških žrtev.

Potres v Argentini. Dne 24. decembra je obiskala Argentino huda potresna nesreča, ki je zahtevala 50 smrtnih žrtev in 200 ranjencev. Potresni sunki so povzročili v zemlji tako globoke ter široke razpoke, da so izginile v njih cele hiše.

Odklonil je »pagansko kri«. V neki bolnici v Londonu je ležal neki jud, o katerem so zdravniki izjavili, da mu

morejo rešiti življenje le s transfuzijo (prelivom krvi). Priglasil se je za to neki moški. Ko pa je jud izvedel, da ta moški ni judovske vere, je odklonil, da bi vanj vbrizgali njegovo kri, dasi je že na robu groba. Izjavil je, da on ne bo nikoli dovolil, »da bi se paganska kri pretakala po njegovih žilah«.

Goljuf kot duh. Razni duhovi govore s pričujočimi. V Pragi se je zgodilo. Žena se je udeležila spiritistične seje, da bi morda zagledala pokojnega moža, ki je bil pred kratkim umrl. In čudo, res se je prikazal »mož« in zahteval 10 tisoč kron, da jih odrajta hudiču, ki ga muči v peklju. Žena je nemnosti verjela in šla na banko po denar. Banka ji je mesto čeka dala žandarja, ki je »pokojnega« moža, to je goljufivega špiritista zaprl v ječo.

Doba papirja. Izdelovanje papirja narašča vedno bolj. Okoli leta 1800 so izdelali na vsem svetu komaj 10.000 ton papirja, ta množina pa se je od leta 1855 podesetorila. Leta 1900 so izdelali papirja že 8 milijonov ton, leta 1914 pa že 10 milijonov ton. Do leta 1927 je ta množina narastla na 18 in pol milijona ton. Za prevoz te ogromne papirnate mase bi potrebovali 1.850.000 vagonov, če pa bi te vagonne postavili drugega za drugim v vrsto, bi bili dolgi 18.550 kilometrov. Tretjino vsega papirja porabijo za časopise, drugo tretjino pa za zavijanje. Največ papirja porabijo v Zedinjenih državah, kjer znaša poraba na vsakega prebivalca po 69 kil na leto. Na Angleškem pride na leto na vsakega prebivalca po 37 kg, na Nemškem 26 in pol kilograma, v Švici 25 kilogramov, v Italiji 10 kg, v Rusiji tri kilograma, v Indiji 1 kg.

Nad 100.000 ljudi je čitalo v izvorniku roman »Kraljica Ester«. Slovenski prevod se dobi v Mariboru v Cirilovih knjigarnah. — Stane samo 15 Din. Sezite po njem!

Pri razdraženih živcih, glavobolu, nespanju, utrujenosti, pobitosti, tesnobe imamo v naravnem »Franz Josefovi« grenčici domače sredstvo pri roki, da največja razburjenja, ki imajo svoj vzrok v slabi prebavi, takoj preženemo. Sloviti zdravniki priznavajo, da učinkuje »Franc Josefova« voda sigurno tudi pri ljudeh višje starosti. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in v specerijskih trgovinah. 2

joč velike zasluge, ki jih je pridobilo kmetijstvo za prehrano prebivalstva v svetovni vojni, so vse evropske države stremele za tem, da kmetskemu stanu, ki je bil do tedaj napram ostalim stanovom zapostavljen, priznajo zakonsko pravico do oficijelnega predstavništva za obrambo njegovih interesov, kakor je bila taka pravica že davno priznana tudi drugim stanovom: trgovcem, obrtnikom in industrijcem, zdravnikom in odvetnikom itd. Tako je bil v Franciji sprejet zakon o kmetijskih zbornicah takoj po zaključitvi miru leta 1919; v Italiji je bil tozadevni načrt zakona predložen parlamentu leta 1920, v Čehoslovaški istega leta, v Belgiji l. 1922. Španija je dekret o kmetijski zbornici iz leta 1890 izpopolnila z dekretom leta 1919. Po vzgledu Prusije, ki je leta 1920 predložila nov modern načrt zakona o kmetijskih zbornicah, so si tudi druge nemške dežele ustanovile take kmetijske zbornice; za vso Nemčijo pa je »Nemški kmetijski svet« zakonito priznan zastopnik vseh kmetijskih zbornic. V Avstriji je vzorno kmetijsko zbornico ustanovila najprej Nižjeavstrijska leta 1922; njenemu vzgledu so v naslednjih letih sledile ostale dežele.

Delokrog kmetijskih zbornic.

Moderna kmetijska zbornica je avtonomno interesno zastopstvo celokupnega kmetijstva in kmetskega stanu v državi, odnosno pokrajini. Zgrajena je na najširši direktni in tajni volilni pravici po proporciju. Naloga kmetijske je: 1. izvrševati vse pravice in dolžnosti, ki izhajajo iz značaja avtonomnega interesnega zastopstva; 2. ukreniti potrebno, da se pospešujejo posamezne kmetijske panoge in 3. delati na to, da se omogoči razpečava kmetijskih pridelkov.

Kot interesno zastopstvo daje kmetijska zbornica zakonodajnim činiteljem svoje mišljenje o zakonskih načrtih, tičočih se kmetskih interesov; upravnim organom predlaga želje in zahteve kmetskega stanu. V delokrog kmetijske zbornice kot interesne zastopnice spadajo vsa vprašanja agrarne, trgovinske, carinske, tarifne politike, davščine in pristojbinske zadeve, vprašanja kmetskega delavstva, socialnega zavarovanja, pospeševanje za družništva itd. Zlasti vprašanju kmetskega delavstva posvečajo kmetijske zbornice največjo pozornost, da se delovne sile privedejo zopet nazaj v kmetijstvo; nekatere zbornice so ustanovile posebne kmetijske delovne urade. Čisto nov delokrog se je kmetijskim zbornicam odprl na področju kmetskega socialnega zavarovanja; nekatere so v tem dosegle že prav lepe uspehe. Pravne pisarne kmetijskih zbornic nudijo kmetom nasvete in pomoč v vseh pravnih vprašanjih. Z razsodišči pri posameznih zbornicah se nudi kmetom možnost, da medsebojno spore poravnajo izvensodno ter si prihranijo nepotrebne pravdne stroške.

Poseben delokrog kmetijskih zbornic že izročena kmetijskim zbornicam, pa tvori kmetijski pouk ter pospeševanje kmetijstva. Ponekod so kmetijske šole tudi kmetijske zbornice same ustanov-

Kmetijske zbornice.

»Kmetiska zveza« v Mariboru je v svojih spomenicah na osrednjo vlado in bansko upravo 18. junija, 4. septembra in 12. novembra t. l. poudarjala potrebo kmetijskih zbornic ter pozvala državno oblast, da čimprej ukrene vse potrebno za ustanovitev teh zbornic v državi, osobito v dravski banovini. Isto je tudi storila Jugoslovanska kmetiska zveza v Ljubljani. Ministrstvo poljedelstva je na to izdalo načrt zakona o kmetijskih zbornicah ter ga je razposlalo v proučevanje banovinskim upravam in gospodarskim organizacijam. Ker se torej tudi na pristojnem mestu dela na to, da se misel kmetijskih zbornic čimprej ustvari, bo našim bralcem ustrezno, ako jih nekoliko podrobneje seznanimo z zgodovino kmetijskih

zbornic in z njihovim delokrogom, ki ga z uspehom vršijo.

Zgodovina kmetijskih zbornic.

Prva kmetijska zbornica je bila osnovana v Španiji leta 1890, druga štiri leta pozneje v Prusiji (1894), kjer je pokazala kmalu zelo dobre uspehe. Druge evropske države kmetijskih zbornic niso sprejele. V Srbiji je bila želja, da se osnujejo kmetijske zbornice, izražena na kongresu Srbskega poljoprivrednega društva ter na kongresu Zemljoradniških združenj leta 1911 in je bil tedanji narodni skupščini predložen celo načrt zakona o kmetijskih zbornicah.

Po svetovni vojni pa se pokret za ustanovitev kmetijskih zbornic javlja močneje nego kedaj poprej. Upošteva-

ljajo nove kmetijske šole; s posebno vneto pospešujejo, širijo in izoblikujejo kmetijske nadaljevalne šole in tečaje, ki v najoddaljenejši vasi pošiljajo pionirje kmetijskega napredka. V tisočih predavanjih in tečajih ter številnih strokovnih listih razširjajo najnovejše znanstvene pridobitve v prid kmetijstvu do zadnje vasi.

Cisto nove naloge so se kmetijskim zbornicam otvorile na področju direktnega pospeševanja kmetijskih panog kakor vinogradništva, sadjarstva, poljedelstva-živinoreje itd.

Seveda s povečano proizvodnjo še ni nič pomagano. Kmet lahko zvišuje proizvodnjo le, če mu je zasigurana tudi razpečava njegovih pridelkov. Pospeševanje razpečave ter organizacija vnovčevanja spada k najvažnejšim nalogam kmetijskih zbornic. Ravno v sedanjih dobi vstajajo kmetijskim zbornicam na tem pobočju popolnoma nove naloge. Vinarske in sadjarske izvozne zadruge, zadružne mlekarne, žganjarne, vnovčevalnice za živino, standardizacija (izbira in določitev vrst) kmetijskih pridelkov, kakovostne znamke za domače kmetijske pridelke itd. spadajo tu sem. Važna je v tem oziru tudi carinska politika kmetijskih zbornic. Pri tem posvečajo kmetijske zbornice največjo pozornost pospeševanju kmetijskega zadružništva, ki je nujen predpogoj za uspešno razpečavo kmetijskih pridelkov.

Končamo z željo, ki jo je tudi poudaril tajnik Marko Kranjc na občnem zboru Kmetijske zveze v Mariboru, da naša vlada čimprej izda moderen zakon o kmetijskih zbornicah, ki bo temeljil na načelu najširše direktne, tajne in proporcionalne volitve vseh upravičencev v kmetijske zbornice. V teh zbornicah naj imajo odločujočo besedo samo izvoljeni zastopniki; strokovnjakom-nameščencem naj pripada le posvetovalna beseda. Posameznim banovinskim zbornicam naj zakon daje možnost najširšega razmaha, da bo vsaka takšna zbornica zamogla vršiti svoje važne naloge v skladu s stanjem kmetijstva na svojem ozemlju.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš.

Zadnjega novembra naznanjeno zborovanje se je radi preslabe udeležbe izjalovilo, kar je tem bolj obžalovati, ko je s tem odpadlo velepučno predavanje o sadjarstvu, ki bi ga bile pojasnjevale skioptične slike. To je treba obojati z ozirom na predavatelja, ki se skrbno pripravlja, pa tudi z ozirom na predmet, o katerem bi bil pouk zelo potreben in zelo koristen. Več let se že je pogosto poudarjalo, da je sadjarstvo za nas največjega gospodarskega pomena, obenem pa tudi opozarjalo, da nam priroda nudi najugodnejše pogoje, toda da bo nam še se treba mnogo učiti, predno bomo znali te

prirodne ugodnosti sebi obrniti v čim največjo korist. Letošnje leto je menda vsakega kmetovalca uverilo, da utegne sadje zanj postati prvi vir dohodkov. Nima pa sadja samo mi, imajo ga tudi drugi, s katerimi bo na svetovnem trgu treba tekmovali. Iz tega sledi, da se resno začnemo učiti umnega sadjarstva.

V tem smislu se udom Kmetijski podružnice Maribor in okoliš naznanja, da ista prireja zopet predavanje o sadjarstvu v nedeljo dne 4. januarja v dvorani vinarske in sadjarske šole in sicer bo govoril znani strokovnjak gospod Franjo Aplenc o zimskih opravilih umnega sadjarja. Začetek ob 9. uri. Udje se pozivajo, da tokrat ne izostane nobeden! Pristop pa se bo dovolil tudi neudom.

Obenem se opozarja, da je prišel čas, ko je treba vplačati članarino za leto 1931. Ker se bo »Kmetovalec« povečal, znaša 30 Din. Sprejema se skladišču Kmetijske družbe (Meljska cesta 12), in v trgovini gospoda Franja Klanjška na Glavnem trgu.

*

Samski davek. Z novim letom 1931 se začne v naši državi pobirati davek za samce. Plačujejo ga samci, ločeni moške, ki ne skrbijo za ločeno ženo in otroke, ter vdovci brez otrok; in sicer samo v mestih, trgih in krajih, kjer je sedež sreskih načelstev, ne pa po deželi. Osebe v službenih odnošajih, katerih dohodki ne znašajo nad 2500 Din na mesec, 660 Din na teden ali 110 Din na dan, se oproščajo tega davka. Za plačevanje tega davka so torej potrebni trije pogoji: 1. Da stanuje prizadeta oseba v mestu ali trgu. 2. Da je dovršila 30. leto in ni prekoračila 60. leta svoje starosti. 3. Da je prizadeta oseba dolžna plačevati katerokoli obliko neposrednega davka, oziroma da prejema v kraju svojega bivališča tantjeme ali nagrade. Sodi se, da je po naših mestih in trgih 90.000 samcev nad 30 let starosti, ki bodo plačevali ta davek.

Rjavenje novega vina. Popravek: V zadnji, 52. številki, od 24. dec. 1930 so napačno tiskane sledeče številke in se s tem popravijo na sledeče: »V hektolitr vina imamo 100.000 kubič. centimetrov vsebine. Ako torej računamo na 100 litrov vina 10 gramov gelatine, potem je to razmerje 1:10.000, oziroma 10.100.000, ker računamo 10 gramov na 100.000 kubičnih centimetrov, zato treba za predposkuse na malem razredčeno raztopino 1.10.000, katera sledi iz enega kubičnega centimetra 1% tekočine na liter vina, oziroma 1000 ccm vina.« — V predzadnjem stavku, ki se glasi: »V tem slučaju se enostavno 1% čistilna raztopina razredči na desetkratno množino i zopet odgovarja razredčena raztopina že poprej omenjenemu razmerju s hl vina, to se pravi: 1 ccm vina odgovarja za 1 gram v hektu (napačno tiskano 1 kg v hektu). — Vsem posestnikom vina, kateri želijo ozdravljenje, oziroma čiščenje pred in po pretakanju, stoji zadruga za izvoz jugoslovanskih vin v Mariboru, Miklošičeva 2 na razpolago, da raziskuje kemično in mikroskopično, ter da

istočasno ozdravi in čisti vino, tako, da je brezhibna prodaja produkta omogočena. — Franjo Rudl.

Gospodarski tečaji Kmetijske zveze v Ljutomerskem okraju. Kmetijska zveza priredi v Ljutomerskem okraju naslednje gospodarske tečaje: V nedeljo, dne 4. januarja po rani službi božji pri Sv. Juriju ob Ščavnici; v pondeljek, dne 5. januarja ob 8. uri v Križevcih pri Ljutomeru; na praznik Sv. Treh kraljev 6. januarja ob 8. uri v Ljutomeru. Predavajo narodno-gospodarski in kmetijski strokovnjaki. Kmetje in posestniki, zlasti pa mladi gospodarji, udeležite se v velikem številu teh gospodarskih tečajev!

Sadjarska in vrtnarska podružnica za Maribor in okolico ima svoj redni občni zbor v torek, dne 6. januarja 1931 ob pol 10. uri dopoldne na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Ob tej priliki bo predaval ravnatelj Priol o gnojenju sadnega drevja in se bo predvajal film o gnojenju kulturnih rastlin. Vabljeni so člani in nečlani k čim obilnejši udeležbi.

Vojnik. Dne 4. januarja 1931 bo v gostilni Ratej ob 2. uri popoldne sestanek živinorejcev iz občin Frankolovo, Nova cerkev, Višnavas, Vojnik in Škofjavas. Na dnevnem redu je ustanovitev živinorejske zadruge za imenovane občine. Povabljeni ste vsi živinorejci iz teh občin, predvsem pa posestniki licencovanih bikov. Z udeležbo pokažite, da ste zavedni živinorejci. Pripravljalni odbor.

»Rekord« lepljive drevesne pasove dobite v glavni zalogi I. Videmšek, Maribor, Koroščeva ulica 36. 1497

*

J. V.:

Pokončavanje sadnih škodljivcev.

(Nadaljevanje.)

Krvava ušica (*schiconeura lanigera*).

Krvava uš spada med najodpornejše škodljivce naših jablan in treba je dosti potrpljenja in vztrajnosti pri zatiranju iste. Krvava uš je škodljivec poletja in zime, treba jo je zatirati skozi celo leto, vendar je najuspešnejši, oziroma najpripravnejši čas zima, ker v tem času lahko nastopimo baš z močnejšimi in hitreje delujočimi sredstvi, ki sicer ne škodujejo drevju samemu.

Opazimo krvavo uš prav hitro že od daleč na beli voščeni prevlaki, ki pokriva telesce in ki jo varuje tudi pred vsemi vremenskimi nepravilnostmi. Prevlačka sestoji iz tankih, na zadnjem delu telesa se nahajajočih nitk voščene mase. Naseljuje se krvava uš v celih kolonah na jablanah in najraje na odprtih ranah drevja, oziroma na mestih, ki še niso se zacelila ali pa kjer je kožica še prav mehka. Taka mesta si zelo rada poišče, ker pride prav lahko s svojim sesalnim rilčkom do drevesnega soka, katerega na ta način odtegne drevju samemu. Največja nevarnost obstoja v tem, da se krvava uš neverjetno kmalu razmnožuje in doseže preko leta do 10 rodov. Hitro razmnoževanje krvave uši na drugo drevje pospešujejo na jesen posebno krilate samice, ki rodijo žive mladiče, ki spet skrbijo za to, da se rod razširi.

Krvava uš prezimuje na mestih, kjer se je vsesala ali pa se tudi preseli h

koreninski kroni. Spomladi rodi žive mladiče-samice, ki zopet rode žive mladiče, tako da se ta proces vleče preko celega poletja do 10 rodov. Na jesen nastopajo samice, krilate, ki imajo po štiri krila. Tudi te poležejo žive mladiče, ki se pa razlikujejo od ostalih in to so spolne živali, ki skrbe zato, da se rod ohrani preko zime. Krilate samice skrbe tudi za to, da se krvava ušica prenese na vse strani, torej tudi na drevje, ki je ostalo še nenapadeno. Spolne ušice nato poležejo jajca, ki prezimijo na drevju. Jajca so vsled trde prevlake obvarovana pred vsemi vremenskimi nepravilnostmi.

Pokončavanje.

Z zatiranjem krvave uši moramo pričeti takoj, kakor hitro jo opazimo, ker bi vsako odlašanje v boju proti temu zelo odpornemu škodljivcu bilo sčasoma otežkočeno, ker se krvava ušica kakor smo že omenili, neverjetno hitro razmnožuje.

Pred vsem je treba paziti, da se na drevju zmanjša življenjska zmožnost krvavi ušici na ta način, da razne rane na drevju, ki so nastale na podlagi obrezanja ali na kak drug način, vedno dobro zamažemo. Skrbno snaženje drevja, odstranitev oziroma čiščenje skorje s strguljami je potrebno, da se temu škodljivcu onemogoči prezimovanje pod skorjo ter uporaba preizkušenih škropil. Škropila pa učinkujejo le tedaj, ako imajo lastnost, da raztopijo voščeno prevlako in omogočijo dostop škropila samega k telesu ušice. V to svrho rabimo razne vrste drevesnih karbolinejev, katere lahko v zimski dobi uporabljamo v močnejši sestavi. Škropila kakor n. pr. »Bol K«, »Arborin« itd. lahko uporabljamo na ta način, da v primesi od 10—25% po odgovarjajočih navodilih s pomočjo čopiča namažemo dobro napadena mesta, ki smo jih prej z železnimi krtačami mehanično očistili.

Nadalje opasujemo drevje z lepljivimi že izgotovljenimi pasovi »Rekord«.

(Dalje sledi.)

*

Vprašanja in odgovori.

Nekateri nam pošiljajo vprašanja, na katera smo že svoj čas odgovorili. Na **taka vprašanja** ne odgovarjamo več, zato shranjujete »Slov. Gospodar«, da preje pregledate, predno vprašujete.

Na vprašanja glede živinskih bolezni nismo odgovorili, ker se noben živinozdravnik ne obvezati, da bi na kratka, včasih manj jasna vprašanja, dajal navodila.

Vprašanje: F. K. v A. in M. P. v Š. Ali smem več kot 5 litrov vina nesti iz vinograda domov?

Odgovor: Ker nimate doma vina kam dati, smete seveda iz svoje kleti v vinogradu **brez prijave** nesti 5 litrov vina, s prijavo pa in brez vsakih stroškov pa 200 litrov.

Vprašanje: P. T. v Ž. Zračunali so mi rentni davek za obresti pri kapitalu mladoletnih. Teh obresti pa jaz ne plačujem. Ali je to pravično?

Odgovor: Ako se proti odmeri rentnega davka niste pravočasno pritožili, ni nobene pomoči več. Prihodnje leto pa se pravočasno pritožite na davčno upravo s kolegom Din 5., in ako se obresti ne plačujejo, niste dolžni

plačevati rentnega davka. O popustu pa sklepa davčna uprava sama, s katero se boste na podlagi zahtevanih potrdil lahko sporazumeli. To velja tudi glede številne rodbine.

Vprašanje: F. O. v V. Občina mi noče podpisati prošnje za podrobno razprodajo svinje. Ali ni to dovoljeno?

Odgovor: Svinje ne smete razprodati na drobno brez dovoljenja srezkega načelnikstva, ker bi drugače na ta način vsakdo lahko mesaril. Če vam občina ni hotela podpisati tozadefne prošnje, je umevno, ker se drži obrtnega reda. Zakoljite svinjo, napravite klobase in iste prodajte, kar pa ni zabranjeno.

Vprašanje: K. I. v V. Imel sem psa in soseda enako. Lovci so oba ustrelili, ko so napravili pogon v bližini hiš in sta se psa kakih 80 korakov od hiše odstranila. Ali imajo lovci to pravico?

Odgovor: Ako vam je čuvaj, oziroma so vam lovci prepodili psa od hiše, je lastnik lova odgovoren za škodo, katere je nastala vsled ubitega psa. Vprašanje pa je, koliko je bil pes vreden. Zadevo prijavite srezkemu načelniku, ki bo zadevo gotovo temeljito preiskal.

Vprašanje: K. J. v Č. Prestavljali so občinsko cesto. Dovolil sem, toda pod pogoji, da se kanalizacija izvede. Lokalni ogled se je izvršil po enem občinskem odborniku in štirih okoliških kmetih.

Odgovor: Krajevni lokalni ogled je bil zadosten, ker ste se vi po Vaših navedbah z istim strinjali. Kanalizacija bi bila obvezna, če bi občinski odbor isto odobril, sicer ne. Povračilo škode je stvar dogovora. Prihodnjič pa bodite bolj previdni in zahtevajte poprej sklep občinskega odbora, predno kaj dovolite. Pravde vam ne priporočamo, ker bi bila ista iz posnetega neuspešna.

M. V. v K.

Imam 150 m od gospodarskega poslopja 50 m nižje vodo, ki bi jo rad spravil domov. Kako bi se to izvršilo?

Odgovor:

Vodna napeljava je najcenejša z ostrokočnimi lesenimi cevmi. Gotovo imate v bližini studenčnega mojstra ali inženjerja, katerega naprosite za načrt. Ako pa je treba vodo spraviti na breg, tedaj bo treba sesalko, močno z ozirom na napetost strmine.

Dobrodelnost.

Med vsem plemenitim veseljem človeškega življenja ni ničesar lepšega in sladkejšega, kakor zavest, da smo stari bližnjemu kaj dobrega. -- Srečen in zavidanja vreden je oni človek, kateremu so dana za to sredstva in prilike.

Ni samo denar in blago, ki omogočata dobrodelnost. Tudi z dobrim nasvetom in ljubeznjivim opominom, priprošnja, voljno uslužnostjo in pomočjo ali drugim se lahko stori mnogo dobrega. -- Saj so ravno to najzaslužnejša dobra dela, ker se ne opirajo samo na dobro voljo, ampak v prvi vrsti na lastno delo in trud darovatelja.

Če si tako srečna, da si lahko izkazala svojemu bližnjemu kako dobroto, ne zmanjšuj nje vrednosti s tem, da jo oponašaš in precenjuješ. In če si kako dobroto prejela, ne pokaži se je nevedna na zgrdo nehvaležnostjo.

Tiha dobra dela so kakor nevidne ali večno lepo dišeče cvetke, kakor lepe zvezde, ki nikdar ne zatonejo.

Kdor da hitro, da dvojno mero.

Kjer je pomoč potrebna, beseda ne zaleže.

Dobra dela so kapital, ki nosi obilne obresti.

Dajati miloščino, ne obuboža nikogar.

Koline.

Predpriprave za koline se morajo izvršiti dobro premišljeno, pravočasno in pazljivo, da gre delo potem hitro izpod rok in se ne zapravlja čas po nepotrebem.

1. Teden dni pred kolinami se pregledajo in zamočijo kadi za nasoljenje mesa in banja za kropanje (barenca). Po potrebi se popravijo, nato pa se me sne kadi temeljito očistijo s soda-vodo in krtačo ter večkrat izplaknejo s čisto vodo, tako da so povsem v redu za dan kolin.

2. Priskrbeti je treba zadostno množino smole ter potrebne špile.

3. Nakupiti in pripraviti je potrebne začimbe: dovolj soli, celi ter zmleti poper, brinjevo zrnje, soliter za meso in za mesne klobase, malo galuna za čiščenje črev, zmleti cimet, gvirc, timijan, majoran, česenj, čebulo, kašo ali riž za klobase, lavorjevo listje in limono za tančično pečenko.

4. Dan pred kolinami se poskrbi za brušenje nožev in sekirice, pripravi stroj za rezanje mesa in špeha, brizga za klobase, nekaj čistih krp ter razna posoda, škafi, sklede in lonci. Že zvečer se napolni kotel z vodo, da se ni treba s tem motiti zjutraj.

5. Na dan kolin se zgodaj zjutraj zakuri pod kotel, da je krop pravočasno pri roki. Vse za klanje potrebno mora biti na svojem mestu: barenca, smola, lestva, verige, nekaj starih ostrih žlic za strganje dlake, dalje skleda za kri in kuhalnica za mešanje krvi, škafi za vodo in če ni vodovod ali vodnjak v bližini, dovoli čiste vode.

6. V določenem prostoru mora biti predvsem dovolj velika, močna in snazna miza, nadalje vso potrebno orodje in posodje. Ne pozabite čiste krpe ter posebno posodo za umivanje rok z brisačo, ker snaznost je pri kolinah na prvem mestu!

Krvavice.

Ajdova kaša ali riž se skuha ali ne premehko.

Svinjske pljuče, srce in spodnji del glave kuhaj v primerno slani vodi tako dolgo, da je meso mehko in se dajo kosti lepo izločiti. Še mlačno meso zreži s strojem prav drobno (vzemi ploščo z najmanjšimi luknjicami), ali zreži in sekaj z nožem na deski istotako fino. Približno 4 srednje debele čebule olupij in zreži s strojem ali sekaj na deski tako drobno kakor meso, nato pa prepraži to seklano čebulo na sladki masti (notranja mast ali sala); vendar pa čebula ne sme zarumeneti. V dovolj veliki skledi ali loncu zmešaj sedaj kuhan mlačen riž ali kašo (lahko daš tudi vsakega polovico), seklano meso in prepraženo čebulo, dodaj zmletoga popra, cimet, gvirc, majoranove pleve (suh zdrobljen majoran) ter toliko čez redko sito precejene krvi, da nastane srednje gosta zmes. Kdor nima rad veliko krvi, naj doda nekaj masne mesne juhe od pljuč in glave. Za poskušnjo prepraži par žlic te zmesi na nekoliko masti v kozici in če meniš da je potrebno, dodaj kar manjka, sol ali drugo začimbo.

Nato napravi klobase ter jih kuhaj prav počasi še pol do tričetrt ure v plitvi posodi, kjer jih lažje poloviš iz juhe kakor iz visokega lonca. Previdno zabodi vsako klobaso s špilo in če priteče iz luknjice čist nekrjav sok, je klobasa kuhana. Popolnoma shlajene speči v peči, da postanejo lepo krhke.

Za srednje velikega prašiča se računa 2 kg riža ali prilično 3 litre kaše.

Priprostejši in cenejši način priprave krvavic:

Vzemi samo del mesa ali pa meso izpusti popolnoma. V tem slučaju je treba vzeti nekaj več masti z ovcirki vred ker so klobase sicer zelo puste.

Žemljeva potica.

Iz pol litra moke in malo mleka ter soli zgneti prav gladko testo kakor za štrukelj, ter pusti pokritega počivati vsaj pol ure na toplem.

Razreži z ostrim nožem deset svežih žemelj (po 50 par komad) po dolgem, vsako na 6—8 enakih, pol prsta debelih kosov. Polij v skledi te rezine z mlačnim mlekom tako- da so mehke, vendar morajo ostati cele. Razvalaj in raztegni testo tako kakor za štrukelj, položi ga v z mastjo namazani glinasti model za potice, ali v primerno visoko pekvo tako, da je notranjost posode pokrita s testom in da visi še nekaj testa preko robov posode. Na dno naloži sedaj eno vrsto namočenih žemeljnih rezin eno tik druge, polij s smetanovo polivko, potrosi čez to pest rozin ali vinskih jagod (vamperlov), nato naloži zopet žemlje, polij s polivko itd., doker imaš kaj. Nazadnje polij s smetanovo polivko, pokrij s testom od vseh

strani, povrh pa pomazi z mastjo ali maslom. Pusti sedaj vse skupaj vsaj pol ure stati, da se polivka vleze med žemlje, ter speci potico v peči lepo zlatorumeneno.

Smetanova polivka.

V en liter drobne masne smetane primešaj 4 jajca, eno malo kavino žličko zmletoga cimta, 5 velikih žlic sladkorne sipe ter prašek soli. Če je smetana pusta, primešaj nekaj žlic raztopljenega surovega ali kuhanega masla.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg, dne 27. decembra 1930 so pripeljali špeharji na 53 vozev 134 komadov zaklanih svinj, kmetje en voz krompirja in štiri slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 24 Din, špeh po 15 do 18, krompir 0.75 do 1.50, slama 55 do 60 Din. Čebula 2.50, zelje 0.50 do 1.50 Din. Pšenica 2, ječmen 1.75, oves 1.50, koruza 2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50 do 5, proso 2.50, fižol 2.50 do 3 Din. Kokoš 30 do 40, piščanci 30 do 65, raca 30 do 40, gos 60 do 80, puran 50 do 100 Din. Česen 16, kislo zelje 4, kislja repa 2 Din. Jabolka 3.5 do 8, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36, jajca 1.25 do 1.75, med 14 do 18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignaih je bilo 18 konjev, 14 bikov, 91 volov, 248 krav, in 14 telet; skupaj 385 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejm, dne 23. decembra 1930 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 8 do 9.50; poldebili voli od Din 7 do 7; plemenski voli od Din 5 do 6.75; biki za klanje od Din 5.50 do 6; klavne krave debele od Din 6 do 6.50; plemenske krave od Din 4.50 do 5.50; krave za klobasarje od Din 2.75 do 3; mlada živina od Din 7.50 do 9; teleta Din 9. Prodanih je bilo 160 komadov, od teh za izvoz v Italijo 16 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso II. vrste 1 kg od Din 16 do 18; meso od bikov, krav in telic 1 kg od Din 10 do 14; telečeje meso I. vrste 1 kg od Din 24 do 35; telečeje meso II. vrste 1 kg od Din 15 do 20; svinjsko sveže meso 1 kg od Din 15 do 26.

*

Največja mesta in stavbe, najdaljše železnice in predori.

Največja mesta in stavbe.

Na celem svetu največje mesto je Newyork, ki šteje 9.3 milijonov prebivalcev.

Mest preko 1 milijon je v celem 37 in sicer v Evropi 16, Ameriki 12, Aziji 7, v Afriki ter v Avstraliji v vsaki po 1. Newyork je pozidan na prostoru, ki meri 3200 kvadratnih kilometrov. Drugo glede prebivalstva največje mesto London s 7.8 milijoni zavzema 1600 kv. km. Paris s 4.8 milijoni je tretje največje mesto in zavzema komaj 480 kvad. km, Berlin s 4.2 milijoni je četrto in obsega 8774 kv. km.

Nadaljna večmilijonska mesta so: Čikago 3.7 milijonov, Buenos Aires v južni Ameriki 2.8, Filadelfija in Osaka vsako po 2.1 milijona. Moskva in Dunaj štejeta po 2 milijona. Kitajsko mesto Šanghaj že tudi ima več nego 2 milijona.

Mesta preko en milijon so: glavno mesto Japonske Tokio, severoameriški Boston, glavno mesto Brazilije Rio de Janeiro, Los Angeles, ameriškoborsko mesto Detroit, Leningrad, Peking, Hamburg, Budimpešta in na Angleškem: Liverpool, Birmingham, Manchester, Glasgow, italijanski Neapolj, glavno mesto Poljske Varšava in grška prestolnica Atene. V Afriki ima edino Kairo nad 1 milijon in v Avstraliji le Sidney.

Najvišji stolp je še vedno Eifelov v Parizu s 300 m. Nadaljni najvišja radio oddajna stolpa v Nemčiji v Nchemu 260 m in v Eihvese 250 m. Francoski oddajni stolp Assise ima 16 stolpov po 250 m višine.

Najvišji nebotačnik s 60 nadstropji in 236 višine je v Newyorku. Istotam gradijo sedaj Wolworth Building nebotačnik, ki bo visok 246 m s 75 nadstropji.

Najvišji dimnik 161 m višine poseda Newyork.

Stavb preko 100 m višine je na celnem svetu 50.

Najdaljše in najvišje železnice.

Najdaljša železnica bo preko Afrike. Segala bo od Kaire do Kapstadta 9500 km. Dograjenih je že 8000 km.

Sibirski železnica od Vladivostoka do Čeljabinska na Uralu je dolga 6550 km. Ako bi računali sibirsko železnico še preko Moskve, Berlina, Pariza do Ljubljane na Portugalskem, bi znašala njena dolžina 13.500 km.

Severna Amerika se ponša s tremi najdaljšimi železniškimi zvezami: Newyork — Neworleans — Los Angeles: 6250 km. Naravnostna zveza Newyork — St. Francisco je dolga 5940 km.

V Kanadi meri proga Halifax — Vancouver 6033 km.

Orient-ekspres: Paris — Monakovo — Dunaj — Carigrad prevozi 3100 km.

Azijska proga Carigrad do Basre v Perzijskem zalivu znaša 2430 km.

Najdaljša železniška zveza v južni Ameriki je med mestoma Buenos Aires in Valparaiso 1420 km.

Najvišje železnice ima južna Amerika in sicer v Peru v višini 4880 m, torej 70 m višje nego je visok najvišji hrib v Evropi: Mont Blanc. Nadaljne najvišje železnice v južni Ameriki so še v državah Bolivija ter Čile.

V Evropi poseda najvišje železnice Švica. Švicarska železnica na Jungfrau 3161 m, na hrib Pilatus 2050 m, na Rigi 1750 m.

Severoameriške železnice ne prese-gajo višine 2462 m. Železnica preko Brenerja na Tirolskem je visoka 1367 m, Arlbergpredor 1311 m, Mont Cenis železnica 1296 m, Semering 896 m.

Najdaljši predori.

Najdaljši predori so v Alpah: Sim-plon 19.803 m, Gotthard 14.990 m, Lötschberg predor 14.536 m, Mont Cenis 13.636 m in Ricken tunel 8520 m. Na avstralski Novi Zelandiji je 7645 m dolgi predor. Severna Amerika poseda Hoosac predor 7645 m, južna Amerika Anden predor 7645 m. V Italiji je Giovi in Col di Tenda predor 8260 m in 8680 m. Predor skozi Karavanke med Koroško in Kranjsko ima 8016 m. Na Angleškem imajo najdaljši Severn predor 7250 m, ki pelje pod reko.

Ali ste že naročili lepi verski družinski list

Glasnik

presv. Srca Jezusovega,

ki je glasil pobožnosti Srca Jezusovega, Srca Jezusovemu posvečenih družin, Apostolstva molitve, Apostolstva mož in fantov, duhovnih vaj in jugoslovanskih misijonov D. J. v Bengaliji. Daje dragocena navodila za duhovno življenje. Vsako številko krasi mnogo lepih slik. List je pisan za vse stanove: Januarska številka ima tudi umetniško prilogo in priložen koledar.

Naroča se pri upravi »Glasnika«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. Celoletna naročnina samo 15 Din (7 lir, 3 šilinge, pol dolarja).

Vsaka Srca Jezusovemu posvečena družina naj gotovo naroči »Glasnik«!

Razlaganje svetega pisma. Prigodek z italijanske ladje na poti v New York. Dva protestanska pastora sta se pričkala glede sv. pisma. In sicer o mestu, ki pravi: »Če ti tvoj bližnji da zaušnico, še drugo lice mu nastavi. Eden od pastorejev zahteva, da se to mesto razloži dobesedno. In z vso silo zagovarja svoje. Drugi pa, ne bodi len, vstane in mu prisoli zaušnico. Pastor mu je pomolil še drugo lice, še drugo mu je dal. Takoj nato pa nadaljujeta z besedilom sv. pisma: »Po meri, ki jo drugemu meriš, bo tudi tebi odmerjeno.« Mahoma vstane prvi pastor in drugemu vrne gorki zaušnici. Mimoidoči se se ustavljali in spraševali kapitana, kaj neki imata moža. Kapitan pa je mirno odvrnil: »Sveto pismo razlagata drug drugemu.«

Iz Matejčevih nalog. Opis šolske sobe. Šolska soba nastane iz tintnikov, klopi, table, učitelja in palice. Skoraj vse je že staro in obrabljeno, samo palica ne; ta mora biti vedno nova. Kdor pride še bolj pozno v šolo kot učitelj, ta je največji lenuh in jih dobi po grbi. Na zemljevidu vise mesta in reke, da se jih učimo na pamet. Gospod učitelj je naredil s palico luknjo v obljubljeni deželo. Z globusom naredi solnčni mrk. V šoli visi tudi toplomer; z njim se naredi poleti vročina. Učitelj gleda nanj tako dolgo, da kaže 20 stopinj; potem pa lahko gremo domov. Ob desetih je četrturtni odmor; takrat jemo pol ure kruh, če ga imamo. Šolski nadzornik nas vselej hvali, učitelj je pa le vesel, ko zopet odide.

Amerikanec se je vrnil domov ter se bahal v krčmi: »V Ameriki so tako visoka drevesa, da je treba 2 moža in 1 fant, ako hočejo pogledati drevo do vrha. Prvi gre z očmi toliko časa kvišku, dokler ne omaga, od tam naprej prične gledati drugi in kar še ostane, pa pregleda do vrha fant!«

Januš Golec:

Guzaj.

I. POGlavJE.

Pred poroto.

Obtožnica proti Francu Guzaju, samskemu natakarku pri Ani Klakočer na Dobrni, je bila prečitana. Predsednik okrožnega sodišča v Celju je uprašal obtoženca: »Franc Guzaj, priznate obe tatvini, katerih ste obdolženi?«

»Ne!« se je glasil odgovor.

»V svoj zagovor povejte porotnikom nekaj iz prošlosti vašega življenja. Kje ste bili pred prihodom na Dobrno? Kako je bilo sploh mogoče, da ste zabredli iz poprej neomaževega življenja v zločin, katerega vas dolži obtožnica?«

Pozvani se je dvignil obtožne klopi, se po vojaško zravnal, se priklonil predsedniku in začel povsem mirno povest dosedanjega življenja:

»Sem sin majhnih posestnikov, pravzaprav kočarjev pri Sv. Primožu v župniji Sv. Jurja ob južni žel. Že kot šolarja me je dajal oče okrog po soseščini za pastirja. Pozneje sem hodil z očetom ali materjo po dnini. Z vso nestrpnostjo sem pričakoval nabora, ki bi mi naj odprl vstop v vojaško življenje in v kak poklic, ker starši me niso bili dali nikamor v uk. Najiskrenejša želja se mi je izpolnila, postal sem vojak. Tri leta sem služil pri 87. polku in spravil do četovodje. Koj po odpustu od vojakov sem bil sprejet v orožniško šolo. Prideljen sem bil raznim žandarskim postajam po Dalmaciji. Kljub obljubam ter zagotovilom, da bom zamenjal vročo Dalmacijo s Štajersko, se je zgodilo baš nasprotno! Mesto v domovino, sem bil poslan v Bosno. Koj po premestitvi sem se zahvalil za orožniško službo in se vrnil domov. Bil sem uverjen, da bom dobil kako mirnejše mesto, nego je bilo težavno službovanje pri orožnikih. Na Dobrno sem prišel, ker imam tamkaj teto. V restavraciji hotela ali boljše povedano v — krčmi pri Klakočerci so

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Cekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2113

Radovednež. »Če ne bi bilo težnosti, tudi mi ne bi tako trdno stali na zemlji. Samo ta zakon nas tišči k tlom.« - »Bog ve, kako je bilo, predno je bil izdan ta zakon?!«

Uspeli slučaj. Nedeljski lovec je obstrelil gonjača. »Žal mi je, da se je to pripetilo! Kako se pišite?« — Gonjač: »Zajc!« — Lovec veselo: »Primaruha, pa sem vendar enega zadell!«

Po ovinku. Janče stopi v gostilno: »Mati so rekli, da pridite takoj domov.« — On: »Kaj pa hoč od mene?« — Fant: »Od vas noče nič, a vi boste nekaj dobili...«

Kedaj se je prvič grešilo? Učitelj: »No, Francek, ali veš povedati, kdo in kdaj je prvič grešil?« — Francek: »Adam in Eva v jeseni v raj!« — Učitelj: »Kaj, jeseni? Čemu jeseni? - »Ker so bila jabolka zrela!«

Iz gospodarske razstave. Predsednik komisije: »Nace, vaš vol je odnesel prvo ceno.« — Nace: »O rešnica! Prec mu morm jet povedat, tot vam bo vse!«

Neverjetno. Krojač: »Tu sem Vam prinesel naročeno obleko, 200 Din stane.« — Dijak: »Počakajte, vam bom to svoto takoj plačal.« — Krojač: »Gospod, za norca se pa ne pustim imeti.«

»Oprostite gospodična, ali je vaša mati imela kaj otrok?«

»Od jeze bi skočil iz kožel!« — »Poizkusi! Samo pazi, da potem v naglici, ko boš nazaj vanjo silil, ne zgrešiš prave hlačnice!«

Krščanska ženska zveza v Mariboru opozarja vse svoje članice in člane, da uraduje od novega leta naprej vsako sredo in soboto na Aleksandrovi cesti 6, I. nadstropje, soba št. 11, od 8. do 12. ure in od 2. do 5. ure popoldne. Obenem želi vsem članicam, članom, prijateljcem in dobrotnikom srečno in blagoslovljeno novo leto. — Odbor.

Družinska pratika za leto 1931

s podobo Svete družine že dobite vsepovsod. Segajte pridno po njej, ker je res nekaj prav praktičnega. 1350

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 18. januarja popoldne po večernicah priredi prosvetno društvo »Skala« ljudsko igro »Naša kri«. Nastopijo tudi naši vrli tamburaši. — Novega leta dan popoldne po večernicah se vrši sestanek fantovskega krožka. Fantje, poskrbite, da bo udeležba še večja kot zadnjič! Vsi dobro misleči fantje brez razlike so prijazno vabljeni!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Tukajšnje bralno društvo priredi na dan Sv. Treh Kraljev igro »Mlinar in njegova hči«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Konjice. Ker pri prvi predstavi slikovite igre »Ben Hur« ni dvorana mogla sprejeti vseh obiskovalcev, se sporoča vsem, ki si hočejo ogledati ta svojevrstni gledališki komad, da se igra »Ben Hur« ponovi na novega leta dan ob treh popoldne v Katoliškem društvenem domu v Konjicah. Vabimo posebno prijatelje lepih iger iz sosednjih župnij, ki naj bodo točni, ker bo začetek predstave točno ob napovedani uri. Bog živi!

Sv. Vid na Planini. Tukajšnje Katoliško prosvetno društvo vprizori na Novega leta dan ob treh popoldne v svoji društveni dvorani gledališko predstavo »Prisega o polnoči«. Vsi prijazno povabljeni!

Lov na slone.

1 načini lova na slone.

Lov na slone je bil v vseh časih kraljevi šport, ki je že v starih dobah mikal lovca in je veljal pri nekaterih narodih kot nekaj narodnega. Starogrški zgodovinar Herodot piše, da so lovili že za njegovih časov po ostih gozdih krog mesta Kartago v severni Afriki in severno od afriške puščave Sahara slone, katere so uporabljali v vojnah in za delo.

Ogromni indijski otok Cejlon je bil od nekdanj domovina slonovih čred, ki

so povzročale opustošenja in so jih že lovili singalezijski kralji. Singalezi so poznali več načinov, da so se polastili slona in ti so še danes v rabi. Najbolj navaden način lova na slone, ki pokončava nasade in prehodi na dan 60 milj, je usmrtevec s pomočjo sulice. Še danes je na Cejlonu v spominu junaštvo prebivalcev majhne vasi, ki so ubili pred leti v eni noči 7 slonov, katere so poprej z ognjem ter bobni tako zmedli, da so se pustili poklati. Ta način lova je redkost. Streljajo in pobijajo le one slone, ki se ločijo od čred in se podijo po deželi, uničujoč polja in ljudi. Cilj lova na slova je: žival zajeti živo, ker je cejlonski slon izboren delavec. Streljati ga radi slonove kosti, se ne izplača, ker ima cejlonski slon v nasprtoju z njegovim indijskim tovarišem le majhne zobe.

V starih časih so lovili slone s pomočjo zanjka iz živalskih kož. K temu načinu lova je bilo treba mnogo spretnosti ter junaštva. Lovci so skušali z ognjem ter z vpitjem enega slona odločiti od črede, ga uloviti v zanjko in privezati za eno nogo k drevesu. Drug način je bil ta, da so poslali v gozd po več udomačenih samic. Med dvema ukročenima slonom postane tretji divjak liki jagnje krotak in je pripravljen za vsako delo.

Danes lovijo slone na ta način, da naženejo skupaj cele črede slonov v prostore na sredini pragozdov, katere ogradijo z močnimi debli. Pred vsem mora biti tak ograjen »kral« preskrbljen z vodo, ki je slonu vse. Holandci, Portugalci in Angleži, ki so danes posestniki Cejlona, se poslužujejo baš omenjenega načina, ker nudi možnost, se polastiti kar celih čred.

Kaj pripoveduje očitavec?

Nemec Anton Lübke se je udeležil l. 1929 na Cejlonu lova na slone s pomočjo »krala« in beleži o tem sledeče: »Velika čreda slonov je upostoševala že dalje časa nasade ter polja. Sklenili so, da bodo te slone žive polovili. Že cele mesece so se vršile priprave za ta

Vsak mesec Din 13:-

bo plačal vsak kdor hoče brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo izhajali vsak mesec en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajte

v Tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška 5

mi ponudili mesto vratarja — ne, saj veste, kovočeke sem prenašal, po meso sem hodil, vino sem nosil iz kleti, sodčke s pivom sem nastavljal, jedilno orodje čistil in konje sem spregal ter napregal, ker so se gospoda in kmetje radi ustavljali pri Klakočerci. Moral sem že biti marljiv ter vesten, ker sicer bi me ne bila povišala gospa v kratkem času iz pravzaprav hlapca v plačilnega natarja. Dobro se mi je godilo. Gosti so bili zadovoljni z mojo postrežbo; jaz sem pa tudi zaslužil stokrat boljše ter lažje nego kot dalmatinski ali bosanski orožnik. Od aprila pa do konca oktobra sem bil pri Klakočerci. Moram še omeniti, da vzame gospa restavracijo na Dobrni za dobo obiska zdravilišča v najem, ker sicer živi z možem na posesti pri Sv. Križu pri Rog. Slatini. Kmalu sem opazil, da sem bil gospej po gođu. Njen mož je namreč že bolj v letih in je prišel le tu in tam pogledat na Dobrno. Da ne bom tratil pred sodnim dvorom, porotniki in radovedneži nepotrebni besed, povem na kratko: Klakočerca se je v mene zaljubila in me hotela

imeti za vsako ceno. K vsemu se da človeka siliti, le k ljubezni ne in to še posebno zdravo ter krepko odraslega moškega ne! Kakor sem poprej gospo spoštoval, ker mi je zaupala tako hitro in toliko, tako sem se je ogibal, ko me je zasledovala z vsiljivimi ljubeznjivostmi. Vsa prejšnja hvaležnost se je pretvorila v meni v nekako sovraštvo, ko mi je bila vedno za petami s prigovarjanji, naj ji sledim iz Dobrne na posestvo, ker njen mož itak nima besede pri hiši in sploh ne bode več dolgo in potem bo že on Francelj gospodar. Sodni dvor in porota, zakonskega življenja nisem razdiral in ga ne bom! Gospejne ponudbe so bile nesprejemljive, ker so vodile v zakonolomstvo in najbrž še v kak hujši zločin. Sploh pa, kakor sem že povedal, prisiljena reči ni dobra in najmanjše — ljubezen. Ker vse pametne besede niso zalegle, sem se začel usiljivke naravnost ogibati. Od dne do dne je rasel v meni hujši odpor napram nastavljanju ljubezenskih zanjka; v Klakočarici se je pa košatil pohlep po maščevanju radi zavrjnene in neuslišane lju-

lov. Daleč na okrog je bil izdan na prebivalstvo poziv, naj se udeleži lova. Dva tisoč gonjačev se je zbralo v pragozdu lepega dne s šotori, svetilkami, slamnjačami za nočni počitek in s prehrano. Z nepopisnim trudom so postavili iz orjaških debel ograjo (kral). Ko je napočil dan, ko bi naj bila čreda slonov pritirana v kral, je zrasel v džungli celo hotel z električno razsvetljavo in z vsemi ugodnostmi za gledalce. Vodo so napeljali v ograjo zelo od daleč. Radi neznosne vročine v pragozdovih si poiščejo sloni predvsem oni prostor, kjer je voda.

Celih pet tednov je trajal pogon. — Gonjači so se bližali slonom v oddaljenosti več milj in skušali slone napoditi proti eni točki.

Gonjači so izpostavljeni nepopisnim težavam ter naporom. Goli so taborili po s trnjem prerastenem grmovju, bresti so morali preko malaričnih močvar, bili so izpostavljeni najhujšim navivom, ki so prihrumeli nad džunglo. Njihova nagrada je bil: iž, nekaj obleke, orožje in zavest, da bode njihov trud kronan z uspehom.

Kakor hitro so zagledali gonjači čredo, so zagnali krik in streljali, da so spravili slone dalje. Včasih spravijo čredo komaj dve milj daleč na dan, ker je daljava dnevnega pogona odvisna od vremena. Ako dežuje, najdejo sloni zlahka napajališče, katerega mora izsušiti še le solnca, da se premakne čreda dalje. Naloga gonjačev je pač ta, čredo usmeriti proti pripravljeni pasti — kralu, kjer je dovolj vode.

Približal se je zadnji dan lova. Čreda slonov je bila pritirana na eno miljo oddaljenosti od krala. Veliko gonjačev je ležalo na malariji bolnih pred šotori. Treba je bilo zbrati še zadnje moči, da je prišlo do zajetja. Voditeljica črede je bila stara slonovka z večmesečnim mladičem. Postavila se je pred vhod v past in ni pustila nobene slona dalje. Ni preostalo drugega, nego starko ustreliti, kar se je tudi zgodilo. Še le tedaj ko se je zgrudila stara majka pod streljo, ostala ostala

la čreda preko njenega trupla v kral, kojega vrata so se zaprla in 17 najmočnejših živali je bilo obdanih od nepopustljive ograje. Z vso spretnostjo so privezali gonjači vsakega jetnika za eno nogo k debelemu drevesu in ga pustili besneti, tolči, teptati ter razsajati tako dolgo, dokler ni priznal sam od utrujenosti, da je premagan in ukročen za vselej!

Dopis iz Francije. »Ljubo doma, kdor ga ima«, tako pravi pregovor. Kdor pa ga nima, po svetu za kruhom kima. Menda po celi tej solzni dolini so žalostne posledice bivše svetovne vojne ter je ljudstvo na en ali drugi način prizadeto. Res je, da je bilo do sedaj v tem kraju dosti zaslužka. Mnogo delavstva je bilo tudi od vseh vetrov skupaj navrelo. Firme so jih začele že tu in tam odpustčati, na novo se delo dobi prav težko. Francozi, ki so jako omikan in visoko izobražen narod, vedo dobro preценiti, koliko kateri delavec zasluži. Vrh tega mora tudi vsakdo, ki je dalje časa na enem mestu, davek plačati. V tem kraju (Fontay-Moselle) je tudi od meseca junija večinoma deževalo; posledice so, da se je vse nekoliko podražilo. Ponesreči se jih mnogo tudi smrtno. Svetoval bi: Ne zapuščajte svoje drage in ljube domovine brez hude sile, da se ne boste kesali. Tudi v duševnem oziru je velika nevarnost ter mnogo raznovrstnih pastí, da se človek zgubi. Žalibog jih je mnogo vero že popolnoma izgubilo. Menda jim bode ne samo zemeljska, ampak tudi večna domovina izgubljena. Veliko je tudi pomanjkanje duhovnikov v tej državi. V Parizu v stolni cerkvi je plakat, ki v njem poziva nadškof svoje vernike k molitvi za duhovnike ter prosi milodarov za vzdrževanje semenišč. Vsem čitateljem »Slovenskega Gospodarja« in prijateljem v domovini želimo srečno novo leto!

Odžak-Bosna. Tu se je poročila Marica Fužir z g. Iv. Dedičem, mesarskim mojstrom. Mladi Slovenki in njenemu soprogu želimo, da bi bila srečna srečna v zakonskem stanu.

Razvanje pri Mariboru. Gospodarsko prosvetni tečaj, ki ga priredi občinski kmetijski odbor skupno z občino, se vrši v nedeljo, dne 18. februarja 1931 v šolskih prostorih. Pred-

vali bodo o raznih panogah gospodarstva priznani kmetijski strokovnjaki. Razen strokovnih predavanj o živinoreji, sadjarstvu, travništvu itd. bo na dnevnem redu tudi predavanje o kmetijstvu v svetovnem gospodarstvu, potem o kmetskem stanu kot temelju družine, naroda in države. Priznana predavateljica pa bo govorila našim gospodinjam in dekletom. Ta dan bo pri podružnici sv. Mihaela v Razvanju cerkveno sveto oparvilo s pridigo, in sicer ob pol osmih zjutraj. Takoj po službi božji pa bo pričetek tečaja.

Gornja Radgona. V pondeljek, dne 15. decembra 1930 zvečer že v temi pride v hišo nekoga kmota v Orehovskem vrhu nek agent s prošnjo, da bi tam spal. Ker je ta družina poštena, in ne misli od nikogar nič slabega, je smel ostati. Napravili so mu ležišče pri topli peči. Mož je visoke postave, z malimi brki pod nosom. Zaposlen je baje pri neki tvrdki v Mariboru. Mož je omenjeni večer z domačo družino molil rožni venec, pri tem pa je menda že opazoval, kaj bi se drugo jutro dalo s seboj vzeti. In res drugo jutro, ko odidejo vsi domači iz hiše v kuhinjo in v hleve, porabi to priliko in si stlači nove moške čevlje v kovčep. Čevlji so bili last gospodarjevega brata. Ta pride drugi dan po nje, takrat so še le opazili, kak človek je ta agent. Pa bilo je prepozno. Dolgoprstnež je že bil bogve kje. Občinstvo se svari pred takšnimi agenti in krošnjariji, ki jih je zadnji čas v naših krajih vedno dovolj.

Spuhlja. Izenadila nas je skoraj neverjetna, vendar resnična vest, da je naglo umrl zdrav, mlad, priden fant Janez Bolcar, kmetski sin iz Spuhelja. Naj počiva v miru vrli mladenič! Slučaji nagle smrti se množijo in to bodi resen opomin in svarilo vsem, zlasti še mladini, da misli na svoj pravi življenjski namen. Naj bi vsak človek pazil na to ter skrbel, da ga Bog ne pokliče nenadoma in nepripravljenega pred svoj sodni stol. Nikjer ne stoji zapisano, da morajo samo stari umreti in biti pripravljene za vsak slučaj, temveč se kaj takega lahko zgodi vsakemu brez izjeme, ker pregovor pravi: Danes meni, jutri tebi. — Oblasti so se vendar potrudile, da so mesarjem nekoliko cene znižali. Zdaj je še vprašanje, kedaj bodo gostilničarji znižali cene pri raznih mesenih jedilih. Človek, kateri mora obedovati v gostilni, še vedno tako plačuje kakor pred desetimi leti, ko je vendar meso postalo cenejše.

Središče ob Dravi. Zavratna, neizprosna tuberkuloza je zahtevala mlado žrtev, 20letnega vrlega mladeniča Avgusta Lovrec, čevljarja v Središču. Vzor-mladenič, tih in miren, je bil več let član in priden delavec v katoliških

bezni. Ko sem enkrat uvidel, da razljuteno žensče ne bo poznalo šale, sem sklenil, da pobereš šila ter kopita in bom pogledal za nekaj časa zopet domov v Št. Jurij. Nesreča je bila le ta, da sem zaupal svoj načrt kuharici, ki je bila zaupnica gospe. Predpoldne pred nameravanim pobegom sem pospravil svoje stvari in zvečer še stregel. Odpotovati sem nameraval po kar najkrajšem slovesu drugi dan predpoldne. Zjutraj sta me vzbudila orožnika. Po pregledu kovčeka sta dobila nekaj ducatov srebrnega namiznega orodja in v listnici 3 tisoč goldinarjev v treh bankovcih. Povedal sem po pravici, da ne znam, kako je priromala srebrnina v moj kovček in kako so se znašli tisočaki v moji denarnici. — Orožnika sta se nasmehnila in mesto vere sem prejel verigo krog rok in hajdi z menoj pri belem dnevu skozi Dobrno v Celje, kjer poslušate danes mojo izpoved. Kedo mi je podtaknil srebrne žlice, nože, vilice in denar, o tem morajo presoditi porotniki, sodni dvor je gotovo pre-

pričan, da sem govoril resnico, saj moje življenje ni oštrafotano niti s pičico kakega madeža.»

Obtoženi se je priklonil, sedel ter skril glavo med obe roki. Njegove besede so napravile na vse globok utis in je bilo videti, da so zadele na verodostojnost pri poroti in poslušalcih. Obdolženi je bil prikupljive zunanosti ter obnašanja. Bil je srednje velik, bistrih oči, majhnih rujavkastih brk pod nosom in glas mu je donel nekako božajoče.

Predsednik je bil očitvidno zadovoljen z izpovedjo obtoženca, ga ni več izpraševal, ampak je prešel na zasliševanje prič, predvsem krčmarice, debelušaste in že bolj priletne Ane Klakočarjeve in njene kuharice. Ženski nista nastopili prizanesljivo, ponižno ali vsaj dostojno, ampak drzno ter z očitki ter podtikanjji, ki so bila izbruhanja premišljena ter naravnost iz peklenske maščevalnosti. Obe sta slikali obtoženca kot zapeljivca ženskega spola in predvsem razdiralca zakonske sreče. Ker ni opravil pri obeh po bogzna kolikokratnih poskusih s prilizovanjem ter

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 5

društvi. Tudi dokler je bil še na svojem domu na Preseki, je ob vsakem vremenu rad zahajal v Središče v Društveni dom, kjer se je udeleževal kot pevec, igralec, telovadec in bil tudi že vodja mladcev. V svoji veliki požrtvovalnosti je vedno rad ustregel in se žrtvoval v dobrobit društva. Zato so ga tudi popremili na njegovi zadnji poti v soboto dne 13. decembra popoldan člani društva z zastavo in pevci so mu zapeli dve žalostinki. Pogreba v njegovo rojstno župnijo v Mihaljevce se je udeležil tudi novomašnik č. g. Modrinjak in središki kaplan č. g. Stakne. Slednji mu je izpregovoril v slovo tople besede zahvale za njegovo požrtvovalno delovanje v katoliških društvih v Središču. Svetila mu večna luč!

Maribor. Dne 23. decembra je umrl Hinko Skušek, penz. sodnijski sluga in tajnik občine Radvanje. Na Štefanovo popoldne ob treh je bil pogreb. Rajni je bil vrl mož, ki je bil tudi naročnik našega lista. Blagi mož naj v miru počiva!

Razvanje pri Mariboru. Podružnica kmetijske družbe za dravsko banovino se namerava ustanoviti v Razvanju, baje vsled nedelavnosti one v Hočah. Sploh kažejo Razvanjčani v zadnjem času veliko zanimanje za svoj gospodarski napredek. Pri tem jih pridno podpirajo sosedje Pivolčani. Tudi za kmetijski tečaj, ki se vrši dne 18. januarja, vlada veliko zanimanje. Prav je tako, le tako naprej!

Št. Peter pri Mariboru. Občinski proračun za leto 1931 je bil v seji občinskega odbora dne 28. decembra soglasno sprejet. Občinske doklade se bodo pobirale na državne neposredne davke 110%, na državno trošarino 80 odstotkov, na pivo 60 Din per hl, na vinski mošt 25 Din za hl. V proračunu so zlasti velike postavke za šolstvo, vzdrževanje cest in ubožno skrbstvo. — Občni zbor sadjarske podružnice za župnijo Št. Peter pri Mariboru se je vršil v nedeljo dne 29. decembra. Po poročilu podružničnih funkcionarjev se je izvolil zopet stari odbor. Na mesto umrlega odbornika Fluherja je bil izvoljen župnik Tkavc. Podružnica prav pridno deluje za prosep sadjarstva. Naj bo tudi zanaprej njeno delovanje prav uspešno!

Št. Peter pri Mariboru. Pouk na kmetijsko nadaljevalni šoli se je pričel. Želeti bi bilo, da bi se te šole, namenjene kmetijski mladini, fantje še v večjem številu udeleževali. — V pondeljek dne 15. decembra se je vršila revizija občinskega poslovanja. Revizor banske u-

prave se je o vzornem in nehibnem poslovanju zelo pohvalno izrazil. — Šentpeterski fantje imajo na Novega leta dan zjutraj skupno cerkveno pobožnost. Popoldne po večernicah pa je sestanek fantovskega krožka z zanimivim predavanjem in nastopom tamburaškega zbora. — Božičnica z obdarovanjem revnih šolskih otrok se je vršila v sredo dne 17. dec. Obdarovanih je bilo 40 otrok z obleko in obvalom. Pa tudi ostali so bili deležni raznih dobrot. Vsem pa, ki so za božičnico kaj prispevali, hvaležni: Bog plačaj!

Sv. Križ nad Mariborom. Dne 26. decembra je umrl Krampel Franc, posestnik na Slemenu. Kratka bolezen je končala tek življenja tej kmečki samozavedni, a pošteni grči. Bog mu daj večni mir in pokoj! Da si pa ne bo kdo mislil, da pri nas samo umiramo, je poskrbela gdč. Elzvik Marta, ki se je dne 28. decembra poročila z g. Bušan Aleksandrom. Želimo jima mnogo sreče! — Prihodnje leto bomo gradili vodovod. Pripravljali odbor z gosp. načelnikom Hlade Joškotom na čelu, je že izvršil vsa potrebna dela, tako da se lahko že začne s kopanjem jarkov, če bo ugodna zima. Vodovod bo stal okrog 70.000 Din. Nekaj plačajo interesenti, pa tudi kr. banska uprava je obljubila svojo podporo, brez katere se vodovod, ki je pri nas nujno potreben, nikakor ne bo mogel dograditi.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Dramatski odsek izobraževalnega društva ponovi v nedeljo dne 4. t. m. ob treh popoldne v Društ. domu lepo ljudsko igro v petih dejanjih »Revček Andrejček«. Domačini in okoličani uljudno vabljeni! — Odbor.

Selnica ob Muri. Oče načelnika okrajnega cestnega odbora in bivšega poslanca Franjo Žebota, gospod Jurij Žebot, znan rodoljub z naše severne meje, obhaja 80letnico. Starček je še dobro ohranjen in z veseljem pripoveduje o težkih narodnih bojih Slovencev ob Muri. Leta 1878 se je udeležil zasedbe Bosne.

Tinje. Božičnica in igra. V nedeljo in pred polnočnico so igrali učenci osnovne šole »Božično igro« v treh dejanjih prav dobro in v zadovoljstvo vseh tujih gostov. Med odmori so igrali domači tamburaši. Po igri pa je bila božičnica, obdarovanje učencev, kar je bilo tu pri nas prvič in zato nekaj povsem novega. Obdarovanih je bilo 40 učencev z blagom za obleke, kakor tudi z oblekami, kapami itd. Največ so darovali: gdč. Rastajgerjeva, trgov-

ci: Čar v Tinju, Tomažič v Gornji Bistrici, iz Slov. Bistrice pa: Penič, Maček, Kac, Stiger in Wutt. Vsem tem trgovcem in ostalim darovalcem srčna hvala! Vsi darovi so bili razdeljeni med ubožne in pridne otroke. Drugod prinašajo darila starši in sicer vsak svojim otrokom; pri nas je samo ena prinesla darila za svoje otroke: vsi ostali so bili pa obdarovani z nabranimi darili.

Ormož. Osemdnevni sv. misijon pred Božičem je bil za našo župnijo pravi božji blagoslov. Ljudje pravijo: »Kar krivo se nam vidi, da so nas ti dobri in prijazni gospodje zapustili.« Bog stotero poplačaj vnetim misijonarjem očetom frančiškanom: Dominiku in Gabrijele iz Maribora in Juliju od Sv. Trojice. — Na Štefanovo popoldne po večernicah so našli mrtvo v postelji od kapi zadeto 74letno Marijo Hrzenjak na Haredku. Na Božič je bila še pri sv. opravilu, dan prej je govorila, da sedaj rada umrje, ko je tako lepo opravila sv. misijon. Na svetu zapuščeno je Bog vzel k sebi, kjer bo naša lepo nebeško družbo. — Na praznik Sv. Treh kraljev po rani maši bo imela kmetijska podružnica svoje letno zborovanje v kletarski dvorani. Člani, pridite in še drugim povejte! — Zdaj je zopet čas, da za drugo leto naročimo časopise. Ostanimo zvesti! Če hočete, da bo »Gospodar« tudi v novem letu dosti poročal, ali še več kot letos, povejte, kar se novega zgodi, takoj tistemu, ki bo novice zbral in jih poslal gospodu uredniku. Če bodo pa oni, gospod urednik, kaj naših novic vrgli v koš, ne bomo nič zamerili, ker vemo, da imate drugačne, to je: večje in bolj bistre oči, kot mi. Enkrat je mene, ki to pišem, neka ženska poprašala, kdaj bom spet kaj od Ormoža »notri« dal. Pa sem ji rekel, da novic ne delam jaz, ampak vi ljudje. Seveda bi vedno rajši lepe in vesele novice slišal in zbral kot pa žalostne in nečastne. Pa bo že menda tako prav, da mora biti luč in senca.

Pavlovski vrh pri Ormožu. Neznano kam je izginilo preteklo leto 25 let staro slaboumno dekle, srednje velikosti ter malih črnih las, ki čuje na imena Polajenko, Zemljič, Rizman, — pravo pa je Polajenko Marija. Ako kdo zna, kje se nahaja, naj naznani bližnjemu orožništvu in ono se naproša, da ga spravi h županu občine Vuzmežinci, pošta Sv. Miklavž pri Ormožu.

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodilaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica« in mične zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, letoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

zapeljivostjo, je začel z izmikanjem. Srebrnine ni izmaknil naenkrat, ampak počasi, ker je bil prepričan, da nikdo ne pazi na njegove dolge prste. Ko je bil kovček poln najlepšega namiznega orodja, je segel še po gospejni listnici in to je bilo gotovo znamenje, da bo pobegnil in: adijo Miško! Klakočarca je še posebno naglašala, da je iz sumljive hiše, ker šentprimoških Šarklov (Guzajevo domače ime) ni bilo nič kaj prida in jabelko Francelj s te malopridne veje pač ni padlo daleč od debla. Obe izjavi sta se krili za las pri prvem zaslišanju in pri obravnavi. Podani sta bili odločno, na mestih surovo, a brez jecljanja ali morebitnih zapletljajev. Je bilo takoj videti, kako so se začela mnenja glede krivde in nedolžnosti deliti med porotniki in občinstvom.

Razne druge priče niso znale povedati nič bistvenega, niti ena ni pljusknila kake obtežilne brozge po obtožencu.

Pač pa je župni urad Sv. Jurja ob južni žel. potrdil črno na belem, da Šarkli tik pri podruž-

ni cerkvi sv. Primoža niso na najboljšem glasu, vendar o sinu Francelju ni bilo slišati nič kaj, kar bi zamoglo količkaj škodovati njegovemu dobremu imenu.

Državni pravdnik se je oklenil v svojem govoru dejanskega stana: najdbe v obtoženčevem kovčku ter listnice in popolne verodostojnosti obeh glavnih prič.

Guzajev zagovornik je bil zopet drugega mnenja, da ne spada obdolženec na zatožno klop, ampak ona oseba, ki mu je podtaknila iz peklenško hudobnega maščevanja predmete zločina.

Državni pravdnik in zagovornik sta se preklajala precej časa med seboj in kazala svojo zgovornost. Vsekako so bila in ostala mnenja o obtoženčevi krivdi deljena in to je dokazalo tudi glasovanje porotnikov, ki niso Guzaja oprostili, ampak ga proglasili krivim z enim glasom večine Razglas porotnega glasovanja je rodil obsodbo na 7 let ter 5 mesecev ječe.

(Dalje.)

Boračeva pri Kapeli. Zopet nas je obiskala in potrkala na vrata neizprosna smrt v hiši Seršenovi v Boračevi ter zatisnila oči hišnemu gospodarju, oziroma očetu štirih otrok, ki so sedaj ostali sirote brez staršev. Mož je bil zvest katoličan in dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja«. Zahvaljujemo se vsem, ki so spremili našega očeta k večnemu počitku, posebno pa gospodu kaplanu. Blagi rajni naj počiva v miru!

Sv. Bolfenk pri Središču. Po preteku leta dni se je končno posrečilo Kat. prosvetnemu društvu otvoriti društveno knjižnico in čitalnico. Doslej se je knjižnica še vedno izpopolnjevala, a prišla je zima in ljudem je treba ustreči z dobrim čtivom. Zato smo otvorili dne 23. decembra redno poslovanje knjižnice in sicer poslujemo ob nedeljah in praznikih od pol devete do pol desete ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne. Nudijo se vam razne povesti, znanstvene, poučne, gospodarske in zabavne knjige. Dalje listi, kakor: Mladika s krojno prilogo ročnih del, Kres, Vigred, Naš dom, Glasnik, Kraljestvo božje, Slovenski Gospodar, Slovenec s prilogo Ilustr. Slovenec, Kmetovalec itd. Vse liste lahko čitate v posojilnici, eventuelno tudi na domu. Nabavilo se je precej novih knjig. Upamo, da bo naša knjižnica in čitalnica uspevala ter nudila našim cenjenim bralcem in bralkam marsikaj poučnega in zabavnega, zlasti sedaj v zimskem času. Torej le prav pridno segajte po naših dobrih knjigah. Člani z društvenimi izkaznicami brezplačno. — Bog živi!

Ljutomer. Kmetška nadaljevalna šola prične s poukom v soboto dne 3. januarja. Naši kmetški mladeniči se še lahko javijo za opis.

Sv. Bolfenk pri Središču. Žalostno so peli med božičnimi prazniki bolfenski zvonovi mило pesem v slovo našemu vrlenu fantu gosp. Jakobu Vnuk, mizarju iz Jastrebec, ki je služil vojaščino v Beogradu, kjer je tudi izdihnil svojo blago dušo. Gotovo bo slehernemu postalo solzno oko, ako se zamisli, kako rad bi še naš Jakob podal roko svojcem ali vsaj videl ob svoji smrtni postelji stoječo mater. Ni mu bila dana možnost, doma umreti, kakor tudi materi, bratom in sestram in prijateljem, da bi se še zadnjič poslovili od njega in ga spremljali po zadnji poti. Bil je postaven fant, lepega vedenja in blagega srca. Naj počiva v miru!

Polenšak pri Ptujju. Božične praznike smo preživeli, kot se spodobi ob cerkvenih praznikih. Zadnji čas pred Božičem smo bili Polenšani stalno presenečeni s smrtjo enega ali drugega župljana. Smrt ne gleda na vrzel, ki jo zaseka s svojo ostro koso. Nekaj dni zaporedoma so nam naši zvonovi mило doneli ter s svojimi melodičnimi glasovi spremljali rajne na potu tja do zadnjega skromnega doma. V složnosti in lepem sosedskem prijateljstvu sta živela na tem svetu M. Štebih in Jožef Petek iz Polenec; tako sta tudi nas zapustila drug za drugim. Niti niso utihnili zvonovi za rajno Štebih, že so se mogočni in turobni zopet oglasili ter naznanili, da nas je za vedno zapustil v svojih mlajših letih tako ugledni mož in župan, ki je svoj čas mnogo veljal pri občini, šoli itd. Bil je dober mož svoji ženi, skrbni oče svojih otrok, dober svetovalec v marsikaterih vaških razprtijah. Mož, ki je bil poštenega in odkritega krščanskega prepričanja. V njegovo hišo že od nekad stalno zahaja »Slovenski Gospodar«, katerega zvest naročnik je sin Jožef, ki pridno nadomestuje svojega rajnega dobrega očeta. Da je res bil pokojnik znan in spoštovan ter čislán po celi župniji, je pokazal lep pogreb, katerega se je do mala udeležila cela župnija. Še sta nas zapustili dve stari ženi in bivši gospodinji lepih kmetij: Gera Petek iz Lasigovec in M.

Mežnarič iz Preroda. A nobena ni bila pokopana na domačem pokopališču, ker sta zadnji čas bivali pri svojih izven domače župnije. Ne redčijo se samo vrste naših starcev, tudi mladini ne prizanaša smrt, marveč ugrabila je male angelce v hiši Janžekovičevi in Zorkovi v Žamencih. Vsem rajnim naj sveti nebeška luč, a preostalim domačim, ki so zvesti naročniki in čitatelji »Slovenskega Gospodarja«, bodi izrečeno globoko sožalje!

Polenšak pri Ptujju. Minil je tihi adventni čas, spet se bodo uglasili ženini ter povpraševali po zalih družicah, seveda se bodo morali prav fletno podvizati, ker kratek je čas do pusta in že zastareli pregovor pravi: Kratko do pusta, prav dosti bogatih gostij! Bomo videli, koliko je na tem resničnega. — Kakor se čuje, je nek mož, doma iz Polenec, izgubil na potu proti koločvoru Moškajnci lepo svoto stotakov. Ako se je ta svota resnično izgubila, sme dotičnik zaupati poštenosti najditelja, da bo dobil denar nazaj. — V temnih nočeh neki ljudje kaj radi obiskujejo kmečke kurnike, iz katerih ne izginejo samo kokoši, marveč tudi ključavnice. Le kratko dobo smo imeli Polenšani orožniško stanico. Spet je premeščena k Sv. Lovrencu na staro mesto. Pravijo, da je Polenšak preveč na kraju patulnega rajona.

Šmarje pri Jelšah. Z letošnjo božično številkó se je »Slovenski Gospodar« zopet dobro postavil. Božična priloga nam je dala prijetno berilo, »Naše slike« pa so nam kazale različne jaslice in nas razveselile s sliko našega domačina Martina Vrečko, ki si je tudi v naših krajih postavil trajni spomin s svojim sodelovanjem pri zidavi šol v Zibiki, pri Sv. Stefanu in pri Sv. Emi. Le radi še ustrezite vsem našim novim naročnikom z obema prilogama, če vam bi jih še bilo kaj preostalo! — Poleg novotlakovane ceste mimo Gajšekove trgovine bodi omenjena tudi precej zboljšana pot proti Orehku, koder hodijo romarji od sladkogorske strani, in pa cesta ob severni ste ni pokopališča. Kaj ko bi se s časom še kaj storilo za korpulsko in šentbarbarsko cesto! — Sv. Rok ima svojega novega cerkvenega ključarja v osebi razumnega kmetovalca Ivana Novaka iz Ješovca. — Lepo proslavo rojstnega dneva Nj. Vel. kralja Aleksandra je obhajala naša šolska mladina v Kat. domu. — Bolezen se tudi v našem zdravem kraju prav pridno oglašá. Med drugimi se je lotila pred prazniki tudi vrlega člana našega gledališkega odra, Šafarjevega Anzeka na Bobovem in gostilničarja Baštevca na Belem. Božje Dete ju naj kmalu ozdravi! Sploh pa želimo vsem ljubim šmarskim župljanom prav srečno ter zdravo novo leto!

Sv. Križ pri Rogoški Slatini. Dne 21. decembra smo imeli pri nas odkritje in blagoslovitev spomenika v svetovni vojni padlih žrtev. Spomenik ima zelo lično zunanjo obliko vrelca. Obliko vrelca ima spomenik za to, da bi sorodniki v vojni padlih žrtev, ki so padli za osvoboditev domovine, imeli v svojih srcih vrelca ljubezni do njih in da bi se jih spominjali ob raznih prilikah. Na spomeniku je zlatimi črkami uklesanih 155 imen v vojni padlih žrtev. Svečanosti so prisostvovali vlč. g. Bonač, vojna kurat iz Ljubljane, tukajšnja steklarska godba, pevski zbor »Sloga«, gasilsko društvo v uniformi z zastavo na čelu, šolska mladina obeh šol v spremstvu učiteljev, očette; matere, žene in otroci in ostali sorodniki v vojni padlih žrtev in občinstvo v zelo izredno velikem številu. Pri spomeniku se je vršila prireditev z zelo izbranimi točkami. Govorili so vlč. g. Bonač, g. dr. Franc Šter, rav-

natelj zdravilišča, g. Stanko Šentjunc, župan zdraviliščne občine, gđc. Ahtik, učiteljice, zastopnik državne oblasti in drugi. Na bližnjem griču pa se je oglašal topičev grom v znamenje, da so rajni med gromom svetovne vojne dali svoje življenje. Tako se je marsikateremu ki je prisostvoval tej slavnosti, zrosilo oko. Ta spomin bomo pač imeli vedno pred očmi, zlasti žalujoče matere, žene in otroci v vojni padlih žrtev.

Cerovec pri Rogoški Slatini. Kakor smo že svoječasnó poročali v »Slov. Gospodarju«, se zelo rad pojavlja kurji tat pri tukajšnjih posestnikih. Tako moramo tudi danes poročati, da je temu prebrisanemu vohuncu se zahotelo tudi za božične praznike, da si je privoščil obilno množino kurjih pečenk. Neki kmetici so izgubile 3 kokoši, drugi pa pítan puran. Pripomnimo, da je tej kmetici že izginil četrti pitani puran. Zlobnemu umzoviču pač dobro tekne puranska pečenka. Zlasti za kake večje praznike ne more ostati brez nje. Prepričani pa smo, da mu bomo njegov pohlep enkrat prav pošteno plačali!!

Sv. Peter pod Sv. gerami. Na Štefanovo je tukajšnje Kat. prosvetno društvo vprizorilo lepo igro »Skrivnostna sveta noč«. Dvorana je bila topot popolnoma razprodana. Posetilo je to prireditev mnogo občinstva iz sosednih župnij, predvsem iz Hrvatskega. Med posetniki smo opazili tudi dekana vlč. g. Krohneta iz Podsrede. Igralcem, ki so topot svoje vloge dobro rešili, nič drugega kot le častitamo! — Tukajšnji vinogradniki imajo kleti z letnikom 1930 še skoro polne, kljub temu, da se pridelek skoro meri z letnikom 1929. Mejimo na Bizeljsko, kjer rastejo tako dobra vina in je kakovost naših vin s tm izpričana. Pričakujemo le kupeev. Nič ne bomo dragi, le pridite! Je pač tako: tukaj je doma gostoljubje in marsikateri literček se potroši, ako se polne kleti. Zaloga se na ta način črpa, denarja pa le ni. Pridite in poskusite, ne bode vam žal!

Marija Gradec pri Laškem. Smrt je spet zamahnila s koso in prizadela dvema uglednima družinama naše občine težko izgubo. Dne 8. decembra smo pokopali pri Sv. Miklavžu nad Laškim 38letno Amalijo Zavšek iz Brodnice, ki je umrla po daljšem bolehanju in zapustila četvero malih otrok. Dne 26. decembra smo pokopali v Laškem 53letno Marijo Topole, posestnico in županovo ženo iz Jagoč, ki je tudi umrla po daljšem bolehanju in zapustila še deloma nepreskrbljene otroke. Obema težko prizadetima rodbinama naše iskreno sožalje!

Rajhenburg. Po kratki komaj osemdnevni bolezni je umrl dne 17. decembra Jakob Romih iz Pokleka. Bil je skrben ne samo v krogu svoje družine, deloval je tudi v javnosti. Žalna zastava na občinski hiši je naznájala, da je občina z njim izgubila dolgoletnega občinskega odbornika. Bil je tudi naročnik Slovenskega Gospodarja. Bil je značajan mož, vsele in živahne narave in vsem prikupljiv. To je pričal dolgi sprevod na njegovizadnji poti. Ob odprtem grobu je govoril č. g. kaplan Jakob Zidanšek prisrčne poslovilne besede, katere so vsem navzočim izvabile solze v oči. Počivaj v miru, dragi Jakob!!

Lučka vas. Javna zahvala! »Dunavu« zavarovalni delniški družbi v Zagrebu kot podružnici v Ljubljani. Prvič se zahvaljujem, da je mi tako lepo in ljubeznivo v pismu čestitala in izrazila za mojo večletno delovanje kot poštenemu vestnemu zastopniku zahvalo. Poteklo je 6. nov. 1930 35 let, kar sem zastopnik te zavarovalnice. Zahvalim se za naklonjenost, ker mi je podarila nagrado 1000 D. Z velespoštovanjem: Anton Pečovnik, zastopnik.

Ljutomer. Pri tukajšnji kmetijski podružnici se je dne 26. decembra ustanovil rodovniški odsek za selekcijo in mlečno kontrolo svetlolisaste (simodolske) govede s sedežem v Ljutomeru.

Oplotnica. Preteklo nedeljo je priredilo tukajšnje Kat. prosvetno društvo ob obilni udeležbi občinstva lepo uspelo narodno igro »Deseti brat«. Vsi igralci so se v svoje vloge dobro uživali in jih rešili izborna. Posebno deseti brat s svojim nastopom in Krjavelj s svojim velikim kozlom sta vzbudila med občinstvom mnogo zabave. Društvu se pozna, da je novoizvoljeni odbor v dobrih rokah in

da se zaveda svoje naloge. — Na splošno željo občinstva se igra ponovi drugo nedeljo. Pridite! — Z novim letom hote zraven »Slovenskega Gospodarja« v trgovini Groleger in Petelinšek lahko dobili tudi nedeljsko izdajo »Slovenca«. Segajte pridno po njem!

Jurklošter. Pri nas še ni tako mraz, kot bi si mislil kdo, da je v »urvaldu«. Dobil je gospod Pompe Jožef sredi decembra zrele maline. Tudi vijolice cvetejo v zatišjih. Snega je komaj za zajčjo sled. Divji prašiči so se pa nekam proti Kozjem preselili. Tu jih ni več, če ne pridejo nazaj na poletje.

Umor v Negovi pojasnjen.

10letni deček roparski morilec!

Na Lotskem Vrhu v negovski župniji se je 22. decembra, kakor poročamo na drugem mestu, zgodil strašen zločin. 70letna starka Neža Kaučič, ki je živela na preužitku pri posestniku Antonu Volf, je bila umorjena. Ker je ni bilo dolgo na spregled, je sosed udril v sobo, kjer je našel starko, ležečo mrtvo na tleh v mlaki krvi. Truplo je izgledalo strašno. Imelo je na sebi kakšnih 17 ubodljajev in udarcev. Ko so orožniki od Sv. Jurija na Ščavnici preiskovali okolnosti hudodelstva, so našli v snegu sledi otroških čevljev ter krvave madeže, ki so ostali od čiščenja sekire. Kmalu so tudi izsledili lastnika otroških čevljev — 10letnega nezakonskega sina Volfove žene Maksilna Ploja. Po dolgem zanikanju je deček zločin priznal. Dne 22. decembra ob štirih zjutraj sta zakonska Anton in Matilda Volf odšla k Sv. Trojici ter pustila doma Maksa in njegovega polbrata Janeza. Dečka sta najprej nakrnila in očedila živino. Nato reče Maks Janezu: »Jaz grem zdaj v Nežino stanovanje in jo bom s sekiro ubil, da pridem do njenega denarja.« — Maks je vzel sekiro in odšel. Čez kakšne pol ure se je Maks vrnil ter dejal polbratu Janezu: »Nežo sem že ubil in ji vzel denar. Bog varuj, da bi komu kaj povedal, še črhniti ne smeš!« Dal mu je 17 in pol dinarja, nekaj drobiža obdržal v žepu, 70 dinarjev pa je shranil v stranišču. Ko sta potem dečka šla v šolo, se nista upala mimo hiše Neže Kaučičeve, marveč sta šla skozi dolino v gozd. Za priropani denar sta si dečka kupila pri trgovcu rožičev, fig, slaščic in škatljico vžigalic. Med šolskim poukom je bil Maks proti svoji navadi miren. Ko so ga orožniki nato izpraševali, je nekaj časa zanikal, potem pa se izgovarjal, češ: »Hotel sem jo samo omamiti in ji vzeti denar. Ko sem jo pa enkrat vsekalo po glavi, sem se zbal, da bi oživela ter me izdala. Zato sem kar naprej udarjal po njej, enkrat z ostro, potem pa s topo stranjo.« Orožniki so našli na stranišču 70 dinarjev in na od dečka označenem mestu sekiro, ki jo je bil Maks pred zločinom izvlekel izpod omare v kuhinji domače hiše. Maksa Ploja, rojenega 1. 1920,

in njegovega polbrata Janeza so orožniki odpeljali v Gornjo Radgono, kjer sta bila izročena varstvenemu oddelku okrajnega sodišča. V smislu novega zakona nista radi mladoletnosti odgovorna za svoj čin. Ta strašen zločin je tem bolj žalosten, ker ga je izvršil otrok z neverjetno preudarnostjo ter hladnokrvnostjo. Za rožiče, fige in slaščice, ne pa za potrebno hrano, ki je je imel dovolj v domači hiši, zahrbtno ubije starko, da dobi denar.

Ta strašen zločin, ki mu je težko najti para, ni samo znamenje časa — marveč plod slabe vzgoje. Ena najbolj usodnih posledic povojnega mišljenja je slaba vzgoja mladine. Ker se otroci in mladina ne vzgajajo v duhu samozatajevanja in premagovanja samega sebe, je nujna prikazen pohlepnost in posurovelost mladine.

SREČNO NOVO LETO

želi

Ernest Marinc

nakup kostanjevega taninskega lesa
Celje, Zrinjskega 4, tel. 136.

SREČNO NOVO LETO

želi svojim cenjenim odjemalcem

Anton Brenčič

trgovina z železnino, zaloga orožja in municiji — Ptuj.

Kapelnik išče mesto. Petrovič, Pobrežje 3, p. Maribor. 66

GOSTILNA

se odda v najem. Cenjena vprašanja pri trdki Ed. Suppanz, Pristava. 54

Naznanilo.

Podpisana uljudno naznanjata slavnemu občinstvu, da otvorita v nedeljo dne 4. januarja 1931 **gostilno** v svoji novi hiši. Na razpolago bodo vedno topla in mrzla jedila kakor tudi prvovrstna vina iz raznih krajev. Za obilen obisk se priporočata:

Janko in Olga Kostajšek. 67

Novo!

„Pri Amerikancu“

d. z. o. z.

Maribor, Meljska cesta 38

dobite poleg špecerije vse potrebščine za dom in gospodinjstvo cenejše in boljše kot drugje. Velika izbira srajc in drugega perila, toplih majic, puloverjev, nogavic, robcev, predpasnikov, posteljnih odevi. Kuhinjska posoda, steklenice, kozarci, krožniki, krtače, brusni kamni, vse šivalne potrebščine, blago na meter, tiskanina, barheti, domače platno itd. Kupujte odslej samo pri

„AMERIKANCU“

ker si tako prihranite mnogo težko zasluženega denarja. 7

Srečno in veselo Novo leto

želi

Bezjak Ivan, sedlar

Maribor, Cvetlična ulica 33. 50

Cepljene trte in sadna drevesa nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj, železniška postaja Moškanjci, skladišče v Hlaponcih. V zalogi so trte, sedanji čas priporočljive sorte in od sadnih dreves Bobovec. — Zahtevajte cenik na kratek naslov: **Trsničarska zadruga, p. Juršinci.** 42

Prodajam posestvo z lepim vrtom, 3 orale njive, primerno za vsako obrt ali za vpokojenca. Rače št. 75 pri Mariboru. 61

Dekle pošteno, od 15 let naprej, brez staršev, se sprejme za svojo. Vpraša se pri g. Kremek, Sv. Benedikt v Slov. gor. 65

Čevljarski pomočnik išče službo takoj, najraje na deželi. Naslov v upravi lista. 63

Odda se v najem popolnoma urejena delavnica za kolarstvo. Selnica ob Dr. Hiter. 62

Rudar zaposlen v Franciji, samec, 41 let star, ima 10.000 Din prihranka, se želi poročiti z dekletom ali vdovo, katera bi imela nekaj posestva. Ponudbe pod »Bodeš srečna« na upravo lista. 55

Dijaka ali dijakinja sprejme v dobro oskrbo. Maribor, Praprotnikova ulica 130. 58

Služkinja, katera zna nekaj kuhati, nad 24 let stara, se sprejme. Franja Kovačič, Maribor, Slovenska ulica 10. 56

Hišnica, samska, se sprejme. Franja Kovačič, Maribor, Slovenska ulica 100. 57

Išče se spretnega viničarja na srednje posestvo blizu Rogaške Slatine, brez otrok ali k večjemu z enim. Nastop 15. februarja ali s 1. marcem. Ponudbe poslati v Celje, poštni predal št. 10. 51

Jabolčnika večjo množino proda Gabrijel Koren, Št. Ilj pri Velenju. 52

Sadna drevesa v velikih množinah in bogati izberi nudi Franjo Mlinarič, drevesničar v Zagrebu, Savska cesta 113 B. Zahtevajte cenik! 53

Ženska, poštena, delavna, 30—40 let stara, katera zna tudi nekaj kuhati, se takoj sprejme v večji trgovski hiši za stalno. Vpraša se: Maribor, Dravska ulica 15, pisarna. 64

Sprejemem za svečnico viničarja z 3—4 delavci in takoj služkinjo. Vladimir Vošnjak, v Ptuj, Mestni vrh.

Ponudba. Vzajem v najem, oziroma kupim manjše dobičkanosno posestvo v prometnem kraju ali v bližnji okolici Maribora. Lepa solnčna lega, dobro ohranjena poslopja predpogoj. Naslov v upravi lista. pod števil. 60. 60

Reumatičarji!

Nabavite še danes 1 steklenico

ALGA

za masažo

že jutršni uspeh Vas bo iznenadil!

Boli Vas ali trga v kosteh, rokah, nogah, sklepih, plečah, zobeh, kolkih, žilah, glavi?

ALGA

odstrani bolečine takoj

1391

Dobiva se povsod!

1 steklenica Din 16.—

Laboratorij, ALGA'Sušak

4 stekl. „ALGE“ Din 77.—, 8 stekl. Din 131.—,
14 stekl. Din 205.—, 25 stekl. Din 320.—.

Veselo Novo leto!

vsem cenjenim odjemalcem želi

Karol Jančič

trgovina z manufakturo

Maribor, Aleksandrova cesta 11.

31

Vajenca sprejme Franc Kraut, mesar, Maribor, Rajčeva 4. 46

ZAHVALA.

Podpisana Franc in Elizabeta Strahovnik, posestnika v Velikem Vrhu, občina Šmartno ob Paki, sva prejela povodom požarne nesreče, ki naju je pred kratkim zadela, od zavarovalnice »Vardar« v Ljubljani kulantno in takojšnje izplačilo odškodnine. Zatorej si štejeva v prijetno dolžnost, da se imenovani zavarovalnici »Vardar« tem potom javno zahvaliva za njeno res kulantno postopanje in pporočava obenem vsakomur ta domači kulatni zavod.

Veliki vrh, dne 25. novembra 1930. 1510

Franc in Elizabeta Strahovnik, posestnika, Veliki Vrh, občina Šmartno ob Paki.

IZJAVA. Podpisani s tem obžalujem žaljivke, ki sem jih dne 2. novembra 1930 na javni cesti v Jareniskem dolu rabil napram gđc. Valburgi Ambrož, zasebnici v Vukovskem dolu in se ji zahvaljujem, da je odstopila od sodnega preganjanja. Maribor, dne 23. decembra 1930. Franc Štrasser, posestnik, Vukovski dol. 45

RADIO

kmetu mnogo koristi!

daje mu strokovna predavanja, napoveduje cene žita, živine, lesa, napoveduje vreme, novice, poje pesmi, igra ter ga razvedruje po težkem delu.

1499

Nabavite si ga pri

RADIO LJUBLJANA

podružnica

MARIBOR

Aleksandrova cesta 44.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Srečno in veselo Novo leto želijo svojim cenjenim odjemalcem tvrdke:

Jos. Jagodič trgovina železnine in špecerije Celje	9	Franjo Klanjšek trgovna z raznovrstnim blagom Maribor, Glavni trg	11	J. Laufer trgovina kolonijalnega in specerijskega blaga in kuhinjske posode Maribor, Aleksandrova cesta 23	17
Franja Račič gostilna Ptuj, Slomškova ulica 6	34			Ehrlich Karol paromlin in žaga Kaniža, Pesnica	18
Stanko Murkovič trgovina z mešanim blagom Dornava	38	Marko Rosenberg veletrgovina z železnino, specerijo in deželnimi pridelki lastnik		Sojč Ivan kipar Maribor, Razlagova ulica 22	19
I. Preac trgovina manufakturnega blaga Maribor, Glavni trg 13	12	Milan Sessler Ljutomer	10	Anton Hrastelj trgovina z mešanim blagom Sv. Lenart v Slov. gor.	20
I. N. Šoštarčič trgovina z modnim in manufakturnim blagom Maribor, Aleksandrova cesta 13		»Maxim« Ditmarjeve parol. plinske svetilke. Generalno zastopstvo za Jugoslavijo; Kostanjšek - Celje - Ljubljanska 21	21	Leopold Matjašič gostilničar Sv. Lenart v Slov. gor.	21
Feliks Škrabi modna in manufakturna trgovina Maribor, Gosposka ulica 11	14			Pesožilnica r. z. z n. z. Sv. Lenart v Slov. gor.	22
Dragotin Kopic menjalnica žita in olja Maribor, Aleksandrova cesta 77			28	Karol Aubl gostilničar Sv. Lenart v Slov. gor.	23
	16	Josip Čebokli pekarna in pecivo Maribor, Glavni trg 9	15	Posojilno društvo Reifeizen r. z. z n. z. Sv. Lenart v Slov. gor.	24

Tiskarna sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5

Učenca pekovskega poštenega sprejemem z vso oskrbo in obleko. Josip Likeb, pekarna, Šmarje pri Sevnici. 36

Trsnice in drevesnice Vinko Hrastnik, Št. 11 pri Velenju, nudijo prav krasno cepljeno vinsko trsje kakor: beli burgundec, laški rizling, silvanec itd., cepljeno na Rupestris št. 9 in na Riparijo Portalis. Za rast garantira 95%, za pristnost sorte 100%. Lastnik Vinko Hrastnik, absolvent vinarske in sadjarske šole. 6

Travnike in njive, arondirane v izmeri 73728 kv. m po Din 150, ležeče pri gradu Goliču, 130 m od državne ceste, tik občinske ceste trga Konjice, prodam. Dr. Rudolf Ivan, odvetnik v Konjicah. 27

Posestvo za prodati, 20 oralov: 2 orala vinograda, 5 sadonosnika, 3 gozda, drugo pa njive in travniki, z vsemi premočninami, 10 polovnjakov vina, 20 polovnjakov jabolčnika, 9 glav goveje živine. Cena 500.000 D. Več se izve pri Ivanu in Ani Mirt, Sv. Jur ob Pesnici, Zg. Sv. Kungota. 30

Dekla 18 let se želi učiti kuhati. Naslov v upravi lista. 5

Majerja pridnega sprejme: Vinko Vogrinec, gostilničar pri Sv. Rupertu v Slov. gor. 25

Razglas. Podpisani naznanjam vsem kmetovalcem, da sem odprl svojo lastno strojno ključavničarsko delavnico. Izdelujem in popravljam ter prodajam stroje, n. pr.: mlatilnice, vitle, slamoreznice, reporeznice, sadne in grozdne mline, vodovode, sesalke, domače in vodne mline in žage. Za najnižje konkurenčne cene. Se priporočam vsakemu z najskrbnejšo postrežbo. Josip Kadrmas, strojno ključavničarstvo, Maribor, Kraljeviča Marka ulica 13 (zraven vojašnice v Melju). 26

Najnovije vsakovrstne krojne vzorce (šnite) razpošilja po poljubnih slikah diplom. krojaštvo, Sv. Peter pod Sv. gorami 9. Izdaja modnih žurnalov. 1495

Malo posestvo v dobrem stanu prodam poceni: Hölzl, trg Muta. 1489

Mesoreznice najboljše vrste, posode za mast, in razno železnino za mizarje, jedilno orodje, pa tudi najboljše špecerijsko blago nudi po zmernih cenah Jos. Jagodič, Celje, Glavni trg. 8

Župni urad v Veržeju razpisuje organistovsko službo. Prednost imajo samski organisti. O plači in dohodkih se izve pri župnem uradu v Veržeju, p. Križevci pri Ljutomeru. 35

Dekla, starejša in poštena, ki razume kmečko kuhanje in sploh vsa dela, se sprejme. Naslov v upravi lista. 140

Zastopnike za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, gramofonov, elektrotehničnih predmetov itd. pod zelo ugodnimi pogoji sprejmemo. »Centra«, Ljubljana, poštni predal št. 248. 1416

Gramofone, šivalne stroje, otroške vozičke in kolesa popravljajo najboljše specialna mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 1506

Nova enodružinska hiša blizu farne cerkve, z malim zemljiščem in sadonosnikom, pripravna za vpokojenca, se proda za Din 40.000. Naslov v upravi. 1493

Prava mila zdravja in lepote

z znamko

„ELZA“

Lilijino mlečno milo, posebno fino cvetno milo.

Lilijino kreme milo, zelo blago delujoče.

Rumenjakovo milo, tudi za otroke. Glicerino milo, tudi za razpokano kožo.

Boraksovo milo, za solnčne pege. Katranovo milo, za glavo in lase.

Milo za britje, higijensko čisto, vsesto = vsebujejo medicinsko dobro delujoče sestavine, ki so potrebne za zdravje in lepoto. Kdor jih enkrat poskusi, jim ostane zvest.

Storite tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

S pošto pet kosov mila v poljubni izbiri, če se pošlje denar naprej 52 Din, brez vseh daljnih stroškov, ali s povzetjem 62 Din. Zraven Fellerjeva »Elza-Creme« pomada za zračito lica in kože, Fellerjeva Elsa-pomada za rast las, za naprej poslanih 40 Din 2 lončka brez vseh daljnih stroškov, ali s povzetjem 50 Din. Elsadont krema za zobe 8 Din 80, Elsa-Shampoo za pranje glave 3 Din 30, Elsa-Sachet dišeča blazinica 6 Din 60. Naroča se pri lekarnarju

Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska ban.

Novoletna darila

60 ročne torbice, listnice, denarnice, aktovke, kakor tudi potni kovčki, nahrbtniki, dokolenice itd. Vse to v največji izbiri pri

Ivanu Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

FRAN STRUPI, CELJE

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prezema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno!

Na debelo!

Nepremočljive koniske plahite

z vsemi jermeni: 1 par 450 Din. — Dopisnica zadostuje. Dnevne poštno pošiljke. Ako blago ne ugaja, vrnem denar. Cenjena naročila sprejema:

Ignac Štraus, izdelovanje plahit

Rače pri Mariboru.

33

H. C. HANSON

Trate pri Mariji Snežni na Velki, okraj Sveti Lenart v Slovenskih goricah.

menjalnica, vsakovrstnega zrnja. Prvovrstni mlinski izdelki, točna postrežba, najnižje dnevne cene brez vsake konkurence. Pridite, poglejte, naročite!

Naznanilo.

Vsem svojim cenj. gostom od blizu in daleč, ki so nama skozi mnoga leta izkazali zaupanje, izražam v imenu svojega pokojnega soproga kakor tudi v svojem imenu prisrčno zahvalo. Obenem želim vsem srečno in veselo Novo leto ter prosim, da blagovolite meni dosedaj izkazano zaupanje prenesti tudi na mojega zakupnika gospoda Franca Talangi, katerega vam priporočam.

39

Leopoldina Horvath, gostilna, Gornja Radgona.

Ali se želite gihta in protina temeljito rešiti?

29

Reuma je strašna in zelo razširjena bolezen, ki se ne izogne niti bogatašu niti siromaku in išče žrtev, kakor v palačah tako tudi v kočah. Prerazlične so oblike, v katerih ta bolezen nastopa, največ boleznij je pa takih, ki se nazivajo z najrazličnejšimi imeni, medtem pa niso nič drugega kakor reumatizem. Enkrat bolijo kosti in členki, drugič členki otečejo, pohabljenе roke in noge, trganje, zbadanje v raznih delih telesa, celo oslabiljenje vida, vse to so posledice reume in bolečin v kosteh. Kakor so različne oblike, s katerimi se bolezen pojavlja, ravno tako številna so mogoča in nemogoča zdravila, medicina, miksture, mazila itd., ki se trpečemu človeštvu ponujajo. Večina teh sredstev ne more popolnoma ozdraviti, kvečjemu bolečine samo ublažiti. To, kar Vam mi priporočamo, je popolnoma neškodljiva zdravilna pijača, katera je že mnogim bolnikom pomagala. Naša kura je izborna in deluje hitro. Da pridobimo čim več pristašev, smo sklenili vsakomur, ki nam piše, poslati popolnoma brezplačno našo interesantno in poučno razpravo. Kogar torej mučijo bolečine in kdor se želi teh bolečin hitro, temeljito in brez nevarnosti iznebiti, naj še danes piše na:

AUGUST MÄRZKE, Berlin-Willmeradorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5, Abt. 24.

Lisičje, dihurjeve, kunine, zajčje, bele podlasice in drugo zimsko kožo od divjačine kupuje po najvišjih cenah I. Katej, trgovec v Slov. Bistrici.

Srečno novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem, prijateljem in znacem ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost zagotavljajoč vsem najboljšo postrežbo

FRANC SENČAR

trgovina mešanega blaga, nakup jajc, masla in vseh poljskih pridelkov. Zamenjava bučnic in solnic za bučno olje. Zamenjava pšenice za moko.

43 Mala Nedelja in Ljutomer.

Alga, Energin kina vino, Magna, Elzafluid, Juniper, Franc Jožefovo grenčico dobite vedno v trgovini **F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.** 44

Zakonski par brez otrok, ne čez 40 let, samo ki imajo zelo dobra izpričevala, dolgoletne prakse in razumeta nemški in ki imata veselje in razum za sadje, vinarstvo in poljedelska dela se sprejme per 15. januarja. Mi damo mesečno 1200 Din, prosto stanovanje (2 sobi s kuhinjo), luč in drva. Nadalje dnevno dva litra mleka in dva litra mošta. Le res marljivi in solidni ljudje se lahko predstavijo v nedeljo dopoldne pri Podliessnig, Maribor, Badlova ulica 16, pri vinarški šoli. 447

Posestvo na prodaj. Eno uro od Maribora. Slosberg št. 49, Sv. Marjeta ob Pesnici. 41

Gozdni paznik, priprost pa praktičen v gozdu in lesni stroki se sprejme. Nemško pisane ponudbe na **S. D.** na upravo lista. 48

Kupim majhno posestvo do Din 25.000. Izplačam takoj. Naslov se dobi v upravi Slov. Gospodarja. 40

Nekaj voz ječmenove ali ovsene slame kupi vinarstva in sadjarstva šola v Mariboru. 37

Zahvala.

Po smrti naše matere g. Marije Čagran nama je izplačala

»LJUDSKA SAMOPOMOČ«

v Mariboru takoj pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujeva.

Sv. Jurij ob Ščavnici, 19. dec. 1930.

10 Mihael in Genovefa Čagran.

Veletrgovina

Ludovik Kuharič Ormož

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga, kakor konfekcije modnih in štrpacnih čevljev za dame in gospode, snežnih čevljev, vsakovrstne železnine, stavbenega materiala in špecerije ter vseh vrst poljedelskih in gospodarskih strojev ter lesa. Stalno na zalogi cement, bencin in vsakovrstna mazilna ter avto olja po najnižjih dnevnik cenah. 4

Za jesen in zimo

kupite vse oblačilne predmete najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ,

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

☛ Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev. ☚

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

1

Kava, dnevno sveže pražena

¼ kg od 13 Din do Din 27. — Čaj nove žetve svetovnih znamk v veliki izbiri in ceni je že prispel. — Zaloga celokupnega vedno svežega špecerijskega blaga direktnih virov po dnevni ceni. 1301

ZANDERLE

Manufakturna trgovina Franc Urech / Celje

priporoča cenjenim strankam svojo veliko zalogo raznega, vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga.

Največja izbira! Najboljša postrežba!
Nizke cene! 975

Eksporčna hiša „LUNA“ last. A. Pristernik
Aleksandrova 19 MARIBOR Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga: nogavic, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač. Pletenin: majc, puloverov, telovnikov, lastni izdelki. Čevlje za dom in telovadbo, snežne čevlje, dežnike, igrače. — Velika razstava najprimernejših **novoletnih daril**. — Tudi gugalne konje, sanke, vozički za pupe po izredno nizkih cenah. — Na drobno in na debelo. 1334

Dobro in poceni blago

se kupi v Trpinovem-Tekstilnem-Bazarju 1043 ☛ v Mariboru, Vetrinjska ulica števil. 15

Svinjske kože kupuje vedno po najvišji ceni trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1514

Inserirajte!

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

☛ Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85,000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji. ☚

☛ Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem. ☚

☛ Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem. ☚

192

NAŠE SLIKE

PRILOGA SLOVENSKEMU GOSPODARJU

LETNIK II

JANUAR 1931

ŠTEV. 1

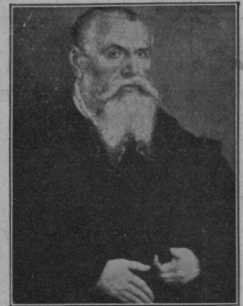

Znamenje v snegu

Razbor pri Slovenjgradcu, župnija sv. Danijela, lepa gorska župnija z dobrimi in pridnimi župljani. Cerkev je bila pozidana pred 300 leti, dočim je župnija bila ustanovljena mnogo pozneje. Župnija obsega občino Razbor in šteje 550 duš. Še pred 50 leti je štela župnija 760 duš. Kakor v vseh gorskih krajih, je v zadnjih 50 letih tudi v Razboru vsled družinskih prilik in vsled razmer število prebivalstva zelo nazadovalo. Kakaj? Ali ne bi bilo dobro, če bi se o tem enkrat resno razpravljalo?

Kranah Lukež, ki kot slikar niti po svojih slikah niti po svojem delovanju ni na najboljšem glasu, je naslikal tudi Marijino podobo, po kateri je napravljena podoba Marije Pomagaj na Brezjah.

Občinski odbor občine Razbor pri Slovenjgradcu s svojim županom Pečolar Antonom (X), dolgoletnim predvojnim županom Sovinc Jakobom (XX) in s častitim gospodom Lampert Karlom, razborškim župnikom.

Predsednik ministrskega sveta general Peter Živkovič, grški ministrski predsednik (stari gospod na desni) Venizelos, jugoslovanski zunanji minister Marinkovič, gospa Venizelosova in gospa Marinkovičeva v dvorski čakalnici na kolodvoru v Beogradu, ko je Venizelos obiskal Beograd. — Neumen Turek ukane sedem najbolj pametnih Grkov, eden navaden Grk ukane sedem najmodrejših Italjanov, Venizelosu pa baje še sedem najpametnejših Turkov ni kos, tako je premeten in pameten v svoji politiki. — Venizelos je potoval pred kratkim po Evropi: Bil je v Beogradu, na Dunaju, v Varšavi in v Rimu. Povsod so ga lepo sprejeli in mu izkazovali časti in povsod bi radi vedeli, kaj je opravil drugod, a danes še nikjer ne vedo nič točnega.

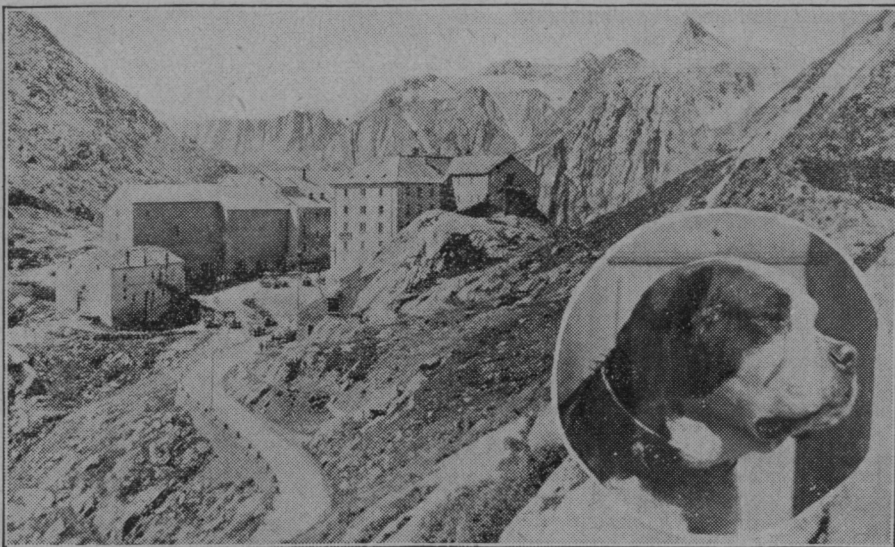

Fantovska Marijina družba pri Sv. Benediktu v Slov. goricah s svojim duhovnim voditeljem župnikom Fr. S. Gomilšekom.

Veliko kmetско zborovanje v Zagrebu dne 7. decembra 1930, na katerem so zborovalci obsodili delovanje bivših voditeljev Radičeve in slovenske samostojne kmetijske stranke.

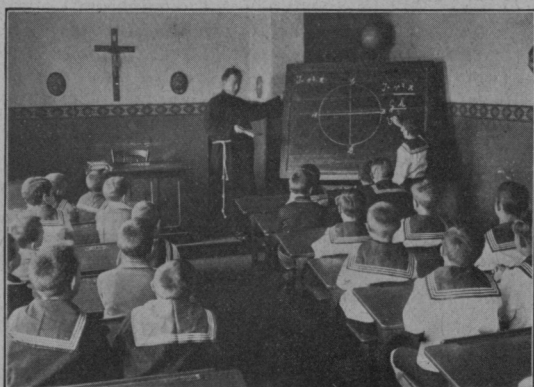

Menihi na gori sv. Bernarda in njihovi psi. V Švici, v kantonu Valis se dvigujejo 3000 in še več metrov visoko proti nebu neprehodne gore. Samo preko malega sedla je navadnemu zemljanu mogoče priti preko njih. Na tem sedlu, 2472 m visoko, so postavili menihi zavetišče sv. Bernarda in po njem se sedlo imenuje sedlo sv. Bernarda. V zavetišču živi 15 do 20 menihov, duhovnikov in bratov, ki so svoje moči posvetili samo službi pomoči potrebnim. Menihi gojijo svetovno znamenite pse bernardince in jih vezbajo za posebno službo. — Slika nam kaže zavetišče, v krogu pa je glava psa Bari, ki je rešil pet odraslih ljudi in štiri otroke.

Cook (berič Kuk), tajnik strok. zveze angleških rudarjev, ki so z enomesečnim štrajkom zboljšali svoj položaj.

Frančiškanska šola. V nekem berlinskem predmestju so frančiškani ustanovili posebno šolo, v kateri vzgajajo fante za praktične poklice. Sprejmejo le onega, ki je izpolnil posebne pogoje.

Prizor iz ulice nekega po potresu opustošenega japonskega mesta.

Abesinska poroka. Slika nam kaže prizor iz abesinske poroke, ko posadi mladenič svojo nevesto na konja ali osla in jo odpelje na svoj dom. Toda to delajo le bogati Abesinci. Oni ubogi, ki nimajo ne konja ne osla, vzamejo nevesto kar na hrbet in jo odnesejo.

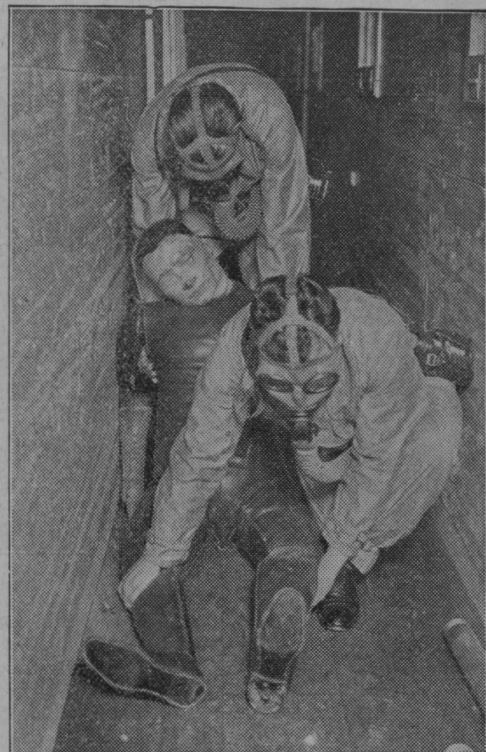
Kapitan Vilkins nadzira delo in priprave na podmorniku Nautilus, s katerim se hoče peljati pod vodo in ledom proti severnemu tečaju.

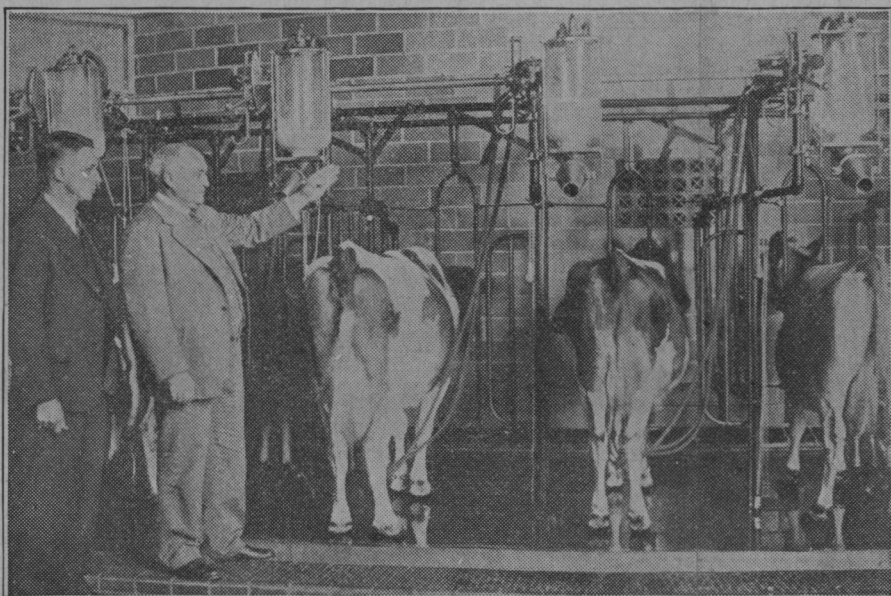

Šedrvan (studenec) v Banjaluki. Slika nam kaže studenec pred Ferhadovo džamijo (turška molilnica) v Banjaluki. »Šedrvan« je turška beseda in pomeni pravzaprav vodomet. — Banjaluški šedrvan je zanimiv radi načina, kako je baje nastal. Pripovedujejo namreč, da se je lepa hči bogatega banjaluškega paše zaljubila v nekega lepega fanta, ki razen svojih močnih rok in trdnega zdravja ter obleke, ki jo je nosil, ni imel ničesar. Paša je branil svoji hčeri, da se poroči s siromakom ali nič ni pomagalo. Lepa in bogata Bosanka je vzdihovala le po ljubljenem siromašnem Bosancu. Ko je torej paša videl, da je hčerkinja ljubezen do siromaka tako velika, se je hotel pokazati dobrega. Rekel je hčerki, da bo dovolil v poroko, če »dilber« (fant) v gotovem času spelje vodo iz daljne gore do džamije za studenec. — Fant je dolgo težko delal sam in brez vsake pomoči. Vsak dan je prihajala pašina hčerka gledat, kdaj bo gotov. In je Bosanec speljal

vodo na dvorišče džamije iz daljne gore. Poslednji dan, ko je bilo delo že skoro gotovo, mu je padlo težko kladivo na glavo in je umrl na veliko žalost pašine hčerke.

Prva šola za varstvo pred strupenimi plini. V bodočih vojnah bo v zaledju bolj nevarno, ko na fronti, ker bodo letala s strupenim plinom okužila vse. Da se prebivalstvo pravčasno privadi raznim sredstvom proti zastrupljenju s plini, so po mnogih državah vpeljali posebne šole. Sedaj imajo te šole pomen le za nastavlence v raznih tovarnah. — Slika nam kaže praktične vaje v šoli, ko dva »šolarja« z maskami na glavi morata odnesti iz s strupenimi plini napolnjenega hodnika ponesrečenca (ki je pa seveda samo nagačena lutka).

Umetno moljenje. (Slika na levi.) Na neki ameriški farmi (posestvo), na kateri redijo več tisoč krav, so vpeljali nekaj popolnoma novega. Postavili so namreč posebno napravo, s pomočjo katere je mogoče petdeset krav nankrat v nekolikih minutah pomolzti. Namolzeno mleko se od vsake krave steka najprej v posodo, ki zmeri množino mleka, nakar pa steče samo od sebe po cevi v shrambo. — Pomolzene krave odženejo in postavijo k molzni pripravi druge itd. Praktična je taka stvar že, če imamo denar in pa seveda zadosti krav.

Skrivalnica.
Kje je lovec?
(Rešitev poišči med inserati v Slov. gospodarju.)

Kazalo za I. letnik »Naših slik« bomo izdali ob koncu II. letnika za I. in II. letnik skupaj.

Shranjujte »Naše slike«, ki Vam bodo spomin še pozna leta.

Zimsko veselje. Neki umetnik v Švici je napravil snežne figure, kakor nam jih kaže slika.